

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Освітньо-професійна програма
«Економіка»
Спеціальність 051
«Економіка»
Група БЕП-33

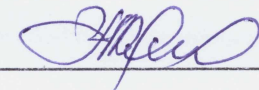
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеню першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: «Діагностика фінансово-економічного стану ТДВ «Яготинський
маслозавод»

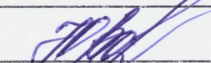
Проектний матеріал складається з пояснювальної записки на 85 сторінках та ілюстративного матеріалу

Студент Левицький А.П.

Керівник проф. Кулаковська Т.А.

До захисту допущений

8-0 Завідувач кафедри

Завідуючий відділенням Воронкова Ю.В.

Захист «21» червня 2024р. Протокол ДКК № 2

Оцінка ДКК 85

Секретар ДКК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Відділення економічне
Кафедра Економіки
Освітньо-професійна програма «Економіка»
Спеціальність 051 «Економіка»
Форма навчання денна

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Заст. дир. з НВР Беркань І.В.

“ _____ ” _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу бакалавра
здобувачу
ЛЕВИЦЬКОГО АРТЕМА ПАВЛОВИЧА

Тема кваліфікаційної роботи: *«Діагностика фінансово-економічного стану ТДВ «Яготинський маслозавод»»*,

1. Затверджена наказом по коледжу № _____ від «__» _____ 2024 р.
2. Термін подання студентом закінченої роботи «12» __06__ 2024 р.
3. Вихідні дані до роботи: *наукові праці вітчизняних та закордонних вчених за темою дослідження, фінансова звітність підприємства за 2022-2023 рр., інтернет ресурси.*
4. Зміст роботи (перелік питань, що підлягають розгляду): *Розділ 1. Науково-теоретичні засади діагностики фінансово-економічного стану підприємства; розділ 2. Діагностика фінансово-економічного стану ТДВ «Яготинський маслозавод» та ринкового потенціалу молочної галузі України; розділ 3. Проект заходу з покращення фінансово-економічного стану ТДВ «Яготинський маслозавод»*
5. Перелік графічного матеріалу: *Таблиця 1. Основні показники оцінки фінансового стану та економічного стану підприємства; Таблиця 2. Фактори впливу на фінансово-економічний стан підприємства; Рис. 1. Шляхи вдосконалення фінансового стану підприємства; Рис. 2. Динаміка виробництва молочної продукції в Україні, тис. тонн; Таблиця 3. Результати оцінки виробників*

молочної продукції Ukrainian Business Award; Таблиця 4. Показники оборотності оборотних коштів підприємства; Таблиця 5. Показники рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод»; Таблиця 6. Значення коефіцієнтів фінансово стабільності підприємства; Таблиця 7. Значення коефіцієнтів ліквідності, Таблиця 8. Основні показники господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»; Таблиця 9. Розрахунок вартості сировини й основних матеріалів на виробництво 1 т йогурту з селерою; Таблиця 10. Калькуляція витрат на виробництво та реалізацію йогурту з селерою та розрахунок повної собівартості за проектом; Таблиця 11. Розрахунок показників економічної ефективності проекту з виробництва нового продукту; Таблиця 12. Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» до й після впровадження заходу

6. Дата видачі завдання – «__» _____ 2024 р.

Керівник проф. Кулаковська Т.А.

Завдання прийняла до виконання Левицький А.П.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи
1.	Збір, аналіз та систематизація інформації за темою кваліфікаційної роботи	01.04.-15.04
2.	Підготовка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи	15.04- 01.05
3.	Збір та обробка інформації щодо стану молокопереробної галузі України	01.05-15.05
4.	Аналіз внутрішнього стану ТДВ «Яготинський маслозавод»	15.05-20.05
5.	Визначення шляхів підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності на ТДВ «Яготинський маслозавод»	20.05-28.05
6.	Розробка пропозиції з покращення фінансово-економічної діяльності підприємства	28.05-06.06
8.	Оформлення кваліфікаційної роботи	06.06.-11.06

Здобувач Левицький А.П.

Керівник роботи проф. Кулаковська Т.А.

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу бакалавра

КРБ містить 85 сторінки, 30 таблиць, 4 рисунки, список використаних джерел з 25 найменувань, 9 додатків.

Метою виконання роботи є проведення аналізу та оцінки фінансово-економічного стану ТДВ «Яготинський маслозавод» та розробка практичних пропозицій з його покращення.

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження виступають процеси діагностування фінансово-господарської діяльності підприємств.

Предметом дослідження є фінансово-економічний стан ТДВ «Яготинський маслозавод».

Завданнями роботи передбачено дослідження науково-теоретичних основ діагностики фінансово-економічного стану підприємств; аналіз методичних підходів до оцінки фінансово-економічного стану підприємств; діагностику фінансово-економічного стану ТДВ «Яготинський маслозавод»; оцінку ефективності використання фінансових ресурсів ТДВ «Яготинський маслозавод»; розробка пропозиції з підвищення ефективності показників фінансово-економічного стану підприємства; розрахунок ефективності заходу з покращення фінансово-економічного стану підприємства.

За результатами виконаної роботи сформульовані висновки щодо шляхів підвищення покращення фінансово-економічного стану ТДВ «Яготинський маслозавод».

Одержані результати можуть бути використані на підприємствах молокопереробної промисловості України.

Рік виконання роботи 2024

Рік захисту роботи 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Сутнісна характеристика діагностики фінансово-економічного стану підприємства.....	9
1.2. Експрес-діагностика фінансового стану підприємства.....	16
1.3. Фактори та шляхи покращення фінансово-економічного стану.....	22
ВИСНОВКИ за Розділом 1.....	26
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» ТА РИНКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	28
2.1. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку молочної продукції в Україні.....	28
2.2. Техніко-економічна характеристика та перспективи розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод».....	38
2.3. Діагностика внутрішнього стану ТДВ «Яготинський маслозавод».....	42
ВИСНОВКИ за Розділом 2.....	65
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТ ЗАХОДУ З ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД».....	67
3.1. Обґрунтування та оцінка ефективності розробки нового продукту йогурту з селерою	67
3.2. Розрахунок економічної ефективності впровадження нової продукції «Йогурт з селерою».....	68
3.3. Оцінка економічної ефективності інвестиційного проєкту з виробництва йогурту з селерою	73

					БЕП32.22.000.КРБ		
Изм.	Лист	№ докум.	Подпись	Дата			
Разраб.		Левицький А.Г.			Лит.	Лист	Листов
Провер.		Кулаковська Т.А.			5		93
Н. Контр.					<i>Діагностика фінансово-економічного стану ТДВ «Яготинський маслозавод»»</i>		
Утверд.							

Оцінка економічного стану підприємства – це процес діагностики певної системи показників господарської роботи підприємства, що формуються внаслідок впливу внутрішніх та зовнішніх факторів, з метою визначення економічного стану об'єкта дослідження на певний момент часу та віднесення об'єкта до певного класу стану [1, 9].

Характерні показники, що використовуються для оцінки фінансового та економічного стану підприємства, наведені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні показники оцінки фінансового стану та економічного стану підприємства

Показники фінансового стану	Показники економічного стану
<i>Показники ліквідності та платоспроможності</i>	<i>Узагальнюючі показники</i>
Коефіцієнт абсолютної ліквідності Коефіцієнт швидкої ліквідності Коефіцієнт поточної ліквідності Ліквідність при мобілізації коштів Коефіцієнт загальної платоспроможності Коефіцієнт поточної платоспроможності	Випуск продукції на одиницю витрат Рентабельність виробництва продукції Прибуток на одиницю продукції Витрати на 1 грн виробленої продукції Рентабельність продукції
<i>Показники фінансової сталості</i>	<i>Показники ефективності використання персоналу</i>
Коефіцієнт автономії Коефіцієнт залежності Коефіцієнт співвідношення власного та позикового капіталу Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власним капіталом Коефіцієнт маневреності Коефіцієнт фінансової сталості	Темп зростання продуктивності праці Абсолютне та відносне вивільнення робочої сили Частка приросту продукції за рахунок зростання продуктивності праці Коефіцієнт використання корисного фонду робочого часу Трудоємкість одиниці продукції Зарплатоємкість одиниці продукції
<i>Показники ділової активності</i>	<i>Показники ефективності використання матеріально-технічних засобів</i>
Швидкість оборотності активів Тривалість одного обороту активів Швидкість оборотності оборотних активів Тривалість одного обороту оборотних активів Швидкість оборотності запасів Тривалість одного обороту запасів Швидкість оборотності дебіторської заборгованості Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості	Фондовіддача Фондоємкість Фондоозброєність Рентабельність основних засобів Коефіцієнт завантаження обладнання Матеріаловіддача Матеріалоемність Коефіцієнт використання сировини та матеріалів

організаційно-управлінські, матеріально-технічні, економічні, фінансові, соціальні, ринково-кон'юнктурні, господарсько-правові фактори.

При такому підході фінансовий аналіз може використовуватися:

- як інструмент обґрунтування короткострокових і довгострокових економічних рішень, доцільності інвестицій;
- як засіб оцінки майстерності і якості управління;
- як спосіб прогнозування майбутніх фінансових результатів.

Фінансове прогнозування дозволяє в значній мірі поліпшити управління підприємством за рахунок забезпечення координації усіх факторів виробництва і реалізації, взаємозв'язки діяльності всіх підрозділів, і розподілу відповідальності.

1.2. Експрес-діагностика фінансового стану підприємства

Найбільш достовірні і переконливі результати при аналізі різних сфер діяльності підприємства дає діагностика фінансового стану підприємства. Методи аналізу фінансової звітності та бухгалтерського балансу є найпоширенішими в практиці бізнесу як для великих, так і для дрібних та середніх фірм. Формально фінанси є лише одним з аспектів діяльності підприємства, однак у той же час гроші є загальним еквівалентом оцінки всіх процесів бізнесу. Будь який аспект бізнесу відбивається на фінансовому становищі підприємства і визначає фінансовий результат, який знаходить своє вираження в грошовій формі.

Фінансовий стан підприємства не характеризується тільки станом його фінансів: грошових коштів та фондів. Фінансовий стан – це узагальнюючий підсумок діяльності всіх функціональних підрозділів підприємства.

Банкрутство – це показник фінансового стану підприємства, що свідчить не тільки про втрату платоспроможності підприємства, але і про незадовільний результат роботи всіх структур підприємства.

Фінансовий стан в цілому – це багатовимірна характеристика всіх внутрішньофірмових процесів і результатів у грошовій формі. Цим і пояснюється той факт, що зазвичай не говорять про «виробничий стан» або про «маркетинговий

		№ доквм.	По		БЕП33.06.001.КРБ	16

У випадку, коли одночасно витримується нерівність $K_{об} > 0,1$ та $K_{лік} > 2$, структура балансу визнається позитивною.

Якщо хоча б одна з цих нерівностей порушена, то структура балансу визнається негативною і фінансова діагностика вимагає подальшої деталізації.

Якщо структура балансу негативна, але існує тенденція підвищення $K_{об}$ і $K_{лік}$, то розраховується коефіцієнт відновлення платоспроможності $K_{ВП}$. Нормативний період відновлення платоспроможності дорівнює 6 місяців (тому у формулі використовується число 6):

$$K_{ВП} = \frac{K_{лік}^1 + \frac{6}{T} \cdot (K_{лік}^1 - K_{лік}^0)}{K_{лік}^{норм}}, \quad (1.3)$$

де $K_{лік}^0$, $K_{лік}^1$, $K_{лік}^{норм}$ – фактичне значення коефіцієнтів поточної ліквідності, відповідно на початку і в кінці звітного періоду, та нормативне значення коефіцієнту;

T – тривалість звітного періоду (у місяцях).

Якщо коефіцієнт відновлення платоспроможності більше 1, то це означає, що підприємство здатне відновити свою платоспроможність протягом півроку. В іншому випадку, відновлення платоспроможності неможливе.

Якщо при негативній структурі балансу підприємство має шанс відновити свою платоспроможність, то неспроможність підприємства вважається непідтвердженою протягом півроку.

Аналіз фінансової стійкості і поточної платоспроможності.

1) Коефіцієнт автономії ($K_{авт}$) розраховується за формулою

$$K_{авт} = \frac{BK}{A}, \quad (1.4)$$

де BK – власні кошти;

A – сума активів підприємства.

		№ доквм.	По		БЕП33.06.001.КРБ	18

$K_{авт}$ повинен бути більше 0,5. Він може відображати інвестиційну привабливість підприємства.

2) Коефіцієнт маневреності (K_M) відображає мобільність власних коштів, він повинен бути вище 0,3, але бажано більше 0,5.

$$K_M = \frac{ВOK}{ВК}, \quad (1.5)$$

де *ВOK* – власні оборотні кошти.

$K_{авт}$ і K_M відображають платоспроможність підприємства в довгостроковому періоді.

3) Фінансова стійкість пасивів ($K_{фін.ст.}$). Значення коефіцієнту не повинно перевищувати 1.

$$K_{фін.ст.} = \frac{(I_{нП} + ПK_{довгост})}{ВК}, \quad (1.6)$$

де $I_{нП}$ – інші пасиви;

$ПK_{довгост}$ – довгострокові позикові кошти.

4) Коефіцієнт фінансування ($K_{фін}$) показує, яка частина діяльності підприємства фінансується за рахунок власних коштів, розраховується як відношення власних коштів до позикових. Його значення має бути більше 1.

5) Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($K_{абс.лікв.}$) показує, яка частина поточної заборгованості може бути погашена на поточну дату. Його значення має бути не менше 0,2-0,3.

Для більш детального аналізу ліквідності використовується загальний коефіцієнт ліквідності. Він відрізняється від поточного коефіцієнта ліквідності чисельником (з показників поточних активів не віднімається короткострокова заборгованість (витрати майбутніх періодів) і його значення має бути більше 2-3).

$$ЗK_{лік} = \frac{ПА}{ПЗ}, \quad (1.7)$$

					БЕП33.06.001.КРБ	
		№ доквм.	По			19

де $PЗ$ – поточні зобов'язання.

6) Коефіцієнт покриття інвестицій ($K_{п.інв.}$) має дорівнювати 0,75-0,9.

$$K_{п.інв.} = \frac{BK - ДП}{A}, \quad (1.8)$$

де $ДП$ – довгострокові пасиви.

7) Коефіцієнт покриття поточних активів ($K_{п.пот.акт.}$) повинен бути більше 0,1, але бажано і оптимально – більше 0,5.

$$K_{п.пот.акт.} = \frac{ВOK}{ЗiB}, \quad (1.9)$$

де $ЗiB$ – запаси і витрати.

Однак найважливіше значення для фінансової діагностики підприємств має аналіз рентабельності і ділової активності, що вимірюються показниками оборотності. Це більш поглиблене дослідження, проведене в рамках експрес-діагностики.

Рентабельність поділяється на показники: з продажу і за капіталом.

Критичним значенням для рівня рентабельності активів і фінансової рентабельності є вартість капіталу.

Вартість капіталу – це норма фінансування. Також це очікувана інвестором віддача на кожному гривню коштів, вкладених у фінансування активів підприємства, або, що вкладаються в інвестиційний проект.

Бізнес вважається ефективним тоді, коли віддача на вкладений капітал не нижче за вартість капіталу даного бізнесу.

Рентабельність можна розраховувати за чистим прибутком, що є більш точнішим за прибуток, що оподатковується.

Ступінь використання ресурсів за певний проміжок часу показують коефіцієнти оборотності.

					БЕП33.06.001.КРБ	
		№ доквм.	По			20

Коефіцієнт оборотності активів показує швидкість формування грошових потоків:

$$K_{\text{об.акт.}} = \frac{P\Pi}{A}, \quad (1.10)$$

де $P\Pi$ – виручка від реалізації продукції.

Всі коефіцієнти оборотності показують відношення виручки (валового доходу) до вартості об’єкту, щодо якого розраховується оборотність: основних засобів, оборотних коштів, власного капіталу та ін.

Виведена закономірність між показниками фінансового стану підприємства і етапами життєвого циклу. Умовно всі показники фінансової діагностики можна розділили на 5 категорій:

1. показники ліквідності (абсолютної, загальної та поточної ліквідності, маневреності, платоспроможності);

2. показники фінансового стану (коефіцієнти фінансової стійкості, фінансування, забезпеченості, покриття поточних активів і покриття інвестицій);

3. коефіцієнти оборотності;

4. показники рентабельності капіталу;

5. показники рентабельності продажів.

Вчені розділили всі показники за ступенем важливості і значущості в залежності від різних стадій життєвого циклу підприємства. Була побудована матриця, де виділені клітинки відповідають найбільш важливим на даному етапі розвитку підприємства показникам (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Показники ділової та економічної активності, які потребують особливої уваги на різних етапах життєвого циклу підприємства

Етапи життєвого циклу	Показники ліквідності	Показники фінансового стану	Показники оборотності	Рентабельність капіталу	Рентабельність продажу
Зародження					
Прискорення росту					

					БЕП33.06.001.КРБ	
		№ доквм.	По			

Етапи життєвого циклу	Показники ліквідності	Показники фінансового стану	Показники оборотності	Рентабельність капіталу	Рентабельність продажу
Стабілізація					
Зрілість					
Спад					

Однак пріоритет одного показника перед іншим не означає, що хоча б який-небудь з них не потребує обстеження. З розвитком підприємства змінюються цілі керівництва, зростають вимоги до ефективності бізнесу, тому на стадії розквіту пріоритет мають показники високої оборотності і, отже, ефективності. А для молодого бізнесу або бізнесу на стадії спаду важливішими будуть показники ліквідності, як головні ознаки виживання або ліквідації справи. Однак всі ці показники тісно між собою пов'язані, тому й розраховуватися повинні в комплексі. На стадії спаду відбувається дестабілізація всіх показників, однак перші сигнали про небезпеку дають показники рентабельності. При наростанні небезпеки, слідом за ними дають сильні сигнали і показники ліквідності.

Переваги методики експрес-діагностики полягають у тому, що її результати мають наочну економічну інтерпретацію і приносять велику користь в якості орієнтирів для фінансового планування діяльності підприємства.

Експрес-діагностика повинна проводитися безперервно, а її результати – впливати на прийняття управлінських рішень.

1.3. Фактори та шляхи покращення фінансово-економічного стану

Зумовити виникнення кризових явищ на підприємстві та навіть призвести до його банкрутства та ліквідації або навпаки вплинути на отримання суб'єктом господарювання додаткових вигід можуть різні чинники середовища підприємства. До основних таких, належать зовнішні, або екзогенні (які не залежать від діяльності підприємства) та внутрішні, або ендогенні (що залежать від підприємства). Детальніше чинники впливу на фінансовий стан підприємства наведені у табл. 1.3.

					БЕП33.06.001.КРБ		
		№ доквм.	По				22

В умовах світової фінансової кризи проблема фінансової нестабільності та загрози банкрутства є дуже актуальною. Як показує практика, за умов економічної нестабільності, зростання темпів інфляції, частих змін законодавчої бази та високих цін на енергоресурси, у багатьох підприємств виникають проблеми з платоспроможністю, що у разі невжиття заходів може призвести до банкрутства. Тому дуже важливо забезпечити своєчасне виявлення та вирішення проблем фінансового стану підприємства [11, с. 151].

Для забезпечення ефективного управління та покращення фінансового стану на кожному підприємстві необхідними є розроблення й забезпечення реалізації основних напрямів вдосконалення фінансового стану. Ці шляхи мають бути адаптованими до особливостей та цілей функціонування, фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, аспектів функціонування цього підприємства на ринку, мети збутової політики, особливостей та якості менеджменту, завдань його стратегії розвитку і фінансової ментальності власників.

На рис. 1.1. наведені шляхи вдосконалення фінансового стану підприємства.

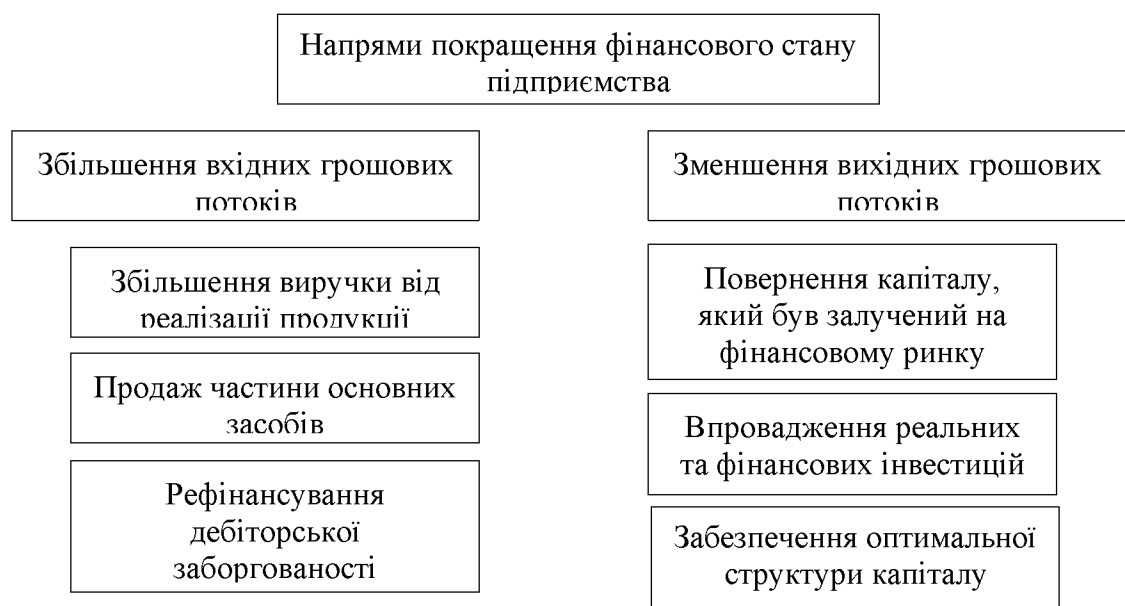

Рис. 1.1. Шляхи вдосконалення фінансового стану підприємства

Основними заходами з покращення фінансового стану підприємства є дії щодо збільшення вхідних грошових потоків, а саме сприяння зростанню виручки від реалізації продукції. Проте, щоб досягти збільшення виручки потрібно звернути

увагу на обсяги виробництва або постачання, обсяги реалізації та ціну одиниці продукції, що реалізується. Щоб збільшити обсяги реалізації, треба максимально вдосконалити та активізувати збутову політику підприємства.

Стимулювати продажі можна різними шляхами, зокрема: наданням знижок покупцям, застосування сезонних акцій та розпродажів, помірним зменшенням цін, застосуванням масової реклами, використанням персонального продажу. Для підприємств різних видів економічної діяльності, вищезазначені методи стимулювання продажів будуть персональними. Тип заходів залежить від особливостей конкретного підприємства та обраної ним стратегії маркетингу.

Також головним внутрішнім резервом збільшення вхідних грошових потоків підприємства є зниження собівартості продукції та витрат. На кожному підприємстві залежно від його особливостей виділяють такі чинники, які впливають на собівартість: обсяг виробництва, вартість сировини, різноманітність номенклатури та асортименту продукції, технічний рівень виробництва його відповідність сучасним досягненням науково-технічного прогресу, організаційна структура підприємства та забезпечення належних умов праці, ціна одиниці продукції, що реалізується [12, с. 187].

Основним напрямком зниження собівартості продукції може стати зменшення виробничих витрат та пошук сировини та матеріалів за вигіднішими цінами. Також доцільно при орієнтації на зниження собівартості доцільно звернути увагу на зниження трудомісткості, що можна досягти шляхом механізації та автоматизації виробництва, застосуванням прогресивних технологічних новинок, заміною або модернізацією застарілого обладнання.

Підвищення продуктивності праці, також є фактором зниження собівартості, якого можна досягти шляхом забезпечення належних умов праці, матеріальним стимулюванням працівників, застосуванням системи бонусів та премій за належне виконання та перевиконання поставлених планів, а також вдосконаленням професійних вмінь та навичок працівників, шляхом організації навчань, семінарів або практичних виїздів.

					БЕП33.06.001.КРБ	
		№ доквм.	По			25

Наступним напрямком збільшення вхідних грошових потоків може бути рефінансування дебіторської заборгованості. Основними формами рефінансування є факторинг, форфейтинг та облік векселів. До заходів рефінансування дебіторської заборгованості відноситься також комплекс процедур примусового стягнення заборгованості, зокрема й за позовом до господарського суду [12, с. 187].

Проте, перед тим як застосовувати вищезазначені методи рефінансування необхідно, перш за все, вжити заходів щодо оптимізації обсягів дебіторської заборгованості. Необхідно обрати найбільш вигідні форми оплати та строки розрахунків зі споживачами. Можна застосувати поняття попередньої оплати із визначенням термінів остаточного розрахунку, адже з метою збільшення обсягів реалізації та стимулювання збуту, в умовах жорсткої конкуренції, відстрочки платежу не уникнути.

ВИСНОВКИ за Розділом 1

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства. Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану.

Щоб забезпечити стійкість підприємства в сучасних умовах управлінському персоналу необхідно перш за все вміти реально оцінювати фінансовий стан як свого так і існуючих потенційних конкурентів.

Фінансовий стан – це найважливіша характеристика економічної діяльності підприємства, вона визначає конкурентоспроможність, потенціал у діловому співробітництві, оцінює, у якій мірі гарантовані економічні інтереси самого підприємства та його партнерів у фінансовому та виробничому відношенні.

					БЕП33.06.001.КРБ	
		№ доквм.	По			26

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

Метою аналізу фінансового стану підприємства є оцінка його поточного стану, а також визначення того, за яких напрямків потрібно вести роботу з поліпшення цього стану. При цьому бажаним є такий стан фінансових ресурсів, при якому підприємство, вільно маневруючи коштами, здатне шляхом ефективного їхнього використання забезпечити безперервний процес виробництва і реалізації продукції, а також витрати з його розширення і відновлення.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами.

Характерні показники, що використовуються для оцінки фінансового та економічного стану підприємства можна розділити на дві групи: показники фінансового та показники економічного стану. До групи показників фінансового стану відносять показники ліквідності та платоспроможності, показники фінансової сталості, показники ділової активності, показники рентабельності. До групи показників економічного стану відносять узагальнюючі показники, показники ефективності використання персоналу, показники ефективності використання матеріально-технічних засобів, показники ефективності використання фінансових засобів..

						БЕП33.06.001.КРБ	
		№ доквм.	По				27

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» ТА РИНКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

2.1. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку молочної продукції в Україні

Молочні продукти є незамінними в харчуванні людей, оскільки вони мають високу харчову цінність. Вони також є одними з основних в харчуванні українців, тому потрібно гарантувати забезпечення населення високоякісною молочною продукцією [13; 14].

Сьогодні виробництво молочної продукції займає провідне місце в АПК України. В Україні високий економічний, природно-кліматичний, трудовий потенціал розвитку молочної галузі. Разом із тим виробництво молочної продукції має динаміку щорічного скорочення, тому для подолання цієї кризи необхідно проаналізувати сучасний стан виробництва та реалізації молочної продукції, виявити причини негативних явищ та надати рекомендації щодо подальшого розвитку. Ринок молока та молочних продуктів в Україні є однією із найважливіших та найбільш перспективних складових частин ринку АПК, який знаходиться у двадцятці найбільших світових виробників молока. Від його розвитку залежить забезпечення населення України життєво необхідними продуктами харчування, що виробляються з молока. Молочна галузь, до складу якої входять маслоробна, сироробна, молочноконсервна підгалузі, а також виробництво продукції з незбираного молока, на сучасному етапі є однією з провідних у структурі харчової індустрії України. Продукція цієї галузі займає важливе місце у споживанні населення. Частка витрат на молочні продукти становить 15% від загальних витрат на харчування (це четверте місце після витрат на хлібобулочні, м'ясні, борошняні та макаронні вироби) [14, с. 28]. Світ потребує все більше молока. Це обумовлено не тільки зростанням кількості населення, а й

					БЕП33.06.002.КРБ	
		№ доквм.	По			28

підвищенням рівня споживання молока та молочних продуктів завдяки зростанню добробуту та інвестицій у розвиток молочної галузі та продуктів. Нині у світі виробляється 876 млн т молока. Молочна галузь обслуговує понад 7 млрд споживачів та є засобом для існування 1 млрд людей, задіяних у молочному ланцюжку.

У вітчизняному вимірі сьогодні однією з ключових проблем галузі є забезпечення ефективного функціонування та відтворення сировинної бази. Загальна динаміка поголів'я корів та виробництва молока як сировини, що яскраво ілюструє наявність значних деструктивних процесів, представлена на рисунку 2.1.

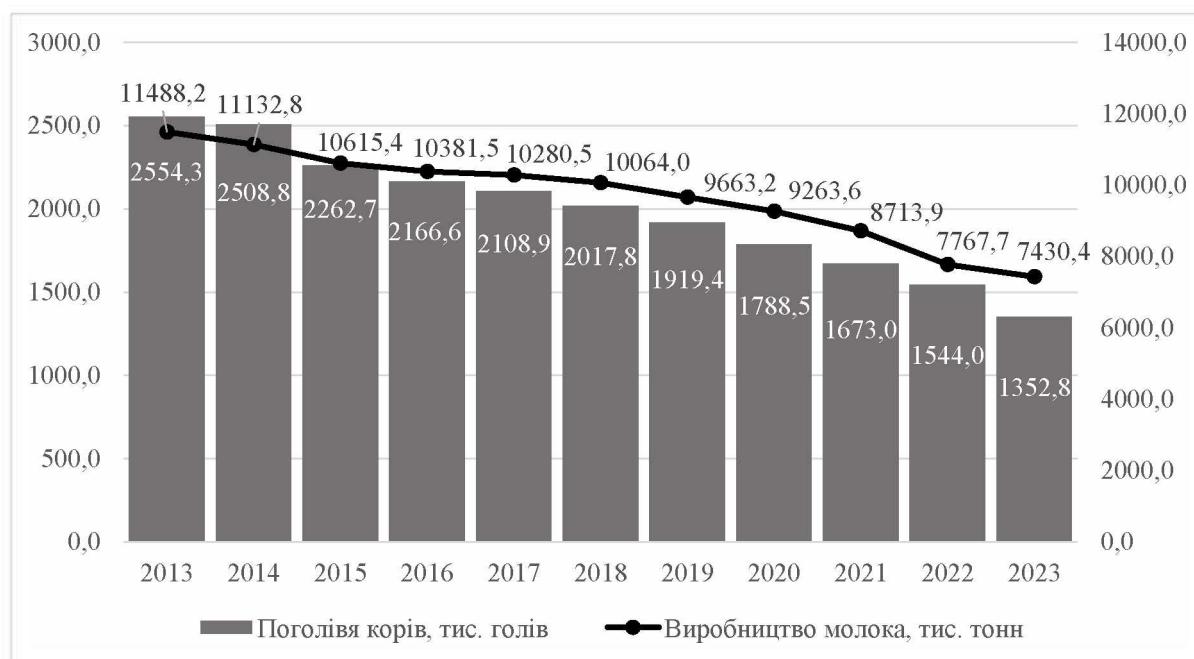

Рис. 2.1. Динаміка поголів'я корів та виробництва молока в Україні
Джерело: побудовано автором на основі [15].

Як свідчать наведені на рисунку 2.1 дані, починаючи з 2013 року спостерігається падіння як поголів'я корів, так і виробництва молока, що викликане багатьма причинами. Так, втрата економічного інтересу щодо утримання корів в усіх категоріях господарств зумовлена щорічним подорожчанням кормів, енергоносіїв, ветеринарних препаратів, засобів гігієни, недосконалістю механізму дотування сільськогосподарських товаровиробників та низьким рівнем державної підтримки молочного тваринництва [16, с. 99]. Також можна відзначити неефективну з точки зору продуктивності структуру блоку сировинного

надоїв протягом 2013–2022 років склало 0,99 тонн або 22,1%. Порівняно ж з 1990 роком, коли середні надої складали 2,87 тонн на рік, зростання у 2023 році склало 2,62 тони або 91,4% [15]. З урахуванням того, що протягом 1990–2023 років жодних значних реформ, які б дозволили якісним чином перебудувати молочно-заготівельні структури не відбулося, зростання надоїв стало наслідком активності господарств щодо підвищення якості племінного стада.

Отже, сьогодні існують значні об'єктивні потреби у збереженні та розвитку високопродуктивної племінної бази та внесення змін в організаційно-економічний механізм діяльності, пов'язаної з заготівлею молока як сировини, що в свою чергу має бути формалізовано у вигляді державної підтримки як інституціональної перебудови галузі, так і її фінансової підтримки (через інструменти податкової та бюджетної політики).

Сьогодні критичною залишається структура виробництва молока – лише 26% виробляється в сільськогосподарських підприємствах. І це суттєво відбивається на якості: у 2023 р. лише 14,6 % молока гатунку екстра, 36,7 % – вищого гатунку, решта – першого, другого гатунку і несортове.

За таких умов продукція, що виробляється з такої сировини, є неконкурентоспроможною на світовому ринку. Хоча останнім часом спостерігається щорічне зростання молока гатунку екстра та вищого. У 2023 р. вперше їх частка становить більше ніж половина – 51,3 %. Якщо порівнювати із минулим роком, то частка молока гатунку екстра підвищилася більше ніж на 40% (з 10,3% у 2022 р. до 14,6 у 2023 р.).

Зменшення пропозиції молока на ринку в 2023 р. призвело до зниження виробництва більшості молочних продуктів: обробленого молока на 22%, сирів на 3%, кисломолочної продукції на 5% (рис. 2.3).

		№ доквм.	По				
						БЕП33.06.002.КРБ	
							31

Рис. 2.3 Динаміка виробництва молочної продукції в Україні, тис. тонн
Джерело: побудовано автором на основі [18].

Сьогодні український ринок виробництва молочної продукції перебуває на порозі стагнації. Гостра потреба в модернізації заводів виникла давно, проте на сучасному економічному підґрунті процес оновлення технічного парку практично неможливий. А. Ярмач, економіст департаменту технічного співробітництва продовольчої та сільськогосподарської організації ООН FAO, вважає, що при модернізації тільки частини заводського обладнання знадобиться 7 років для окупності витрат [17, с. 64].

На ринку молока й молочної продукції України працює досить велика кількість підприємств, зокрема понад 50 % загального обсягу виробництва концентрується на складах десяти великих компаній. Серед лідерів молокопереробної галузі є не лише українські виробники, а й транснаціональні корпорації, які мають виробництво в Україні. Решту ринку розподіляють між собою дрібні компанії та одиничні молокопереробні заводи.

Сучасний стан вітчизняного ринку молока та молочних продуктів характеризується помірним рівнем консолідації. Майже 80 % ринку контролює 50 підприємств, значна частина яких входить до складу великих холдингів [18, с. 66].

Результати рейтингування виробників молочної продукції представлені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Результати оцінки виробників молочної продукції Ukrainian Business Award

Позиція	Виробник	Торгівельна марка	Бали
1	ПрАТ «Білоцерківський молочний комбінат»;	Ферма	57,50
2	ТОВ «Люстдорф»	Селянське	54,33
3	ТОВ «Люстдорф»	На Здоров'я	42,00
4	ТДВ «Яготинський маслозавод»	Яготинське	41,67
5	ТОВ «Молочна компанія „Галичина“; ПрАТ «Галичина»	Галичина	35,67
6	ТОВ «Люстдорф»	Бурьонка	34,67
7	ПрАТ «Тернопільський молокозавод»	Молоклія	31,83
8	ТОВ «ТЕРРАФУД» ПрАТ «Білоцерківський молочний комбінат»;	Біла Лінія	27,33
9	ПрАТ «КОМБІНАТ»ПРИДНІПРОВСЬКИЙ»	Злагода	25,00
10	ПрАТ «Юрія»	Волошкове Поле	23,17
11	ТОВ «Молочний дім»	Lactel	22,67
12	ПрАТ «Вімм-Білл -Данн Україна»	Словяночка	21,83
13	ТОВ «ОРГАНІК МІЛК»	Organic Milk	15,50
14	ФГ «Парубоче»	Своє	5,67
15	ТЗОВ «Порицьке» ; ТОВ «Старий Порицьк»	Старий Порицьк	5,17
16	ПрАТ «Данон кремез» (СПВПРАЦІЮЄ З РФ)	Простоквашино	0

Джерело: [19].

Розгляньмо, лідерів в списку ТОП найкращих виробників від Української Бізнес Премії. Перше місце займає ПрАТ «Білоцерківський молочний комбінат» ТМ «Ферма» із загальною оцінкою – 57,50. Можна придбати дану продукцію в таких мережах магазинів: АТБ, Новус, Сільпо. Компанія успішно працює та демонструє позитивну динаміку розвитку бізнесу. Якість – основний фундамент в роботі підприємства, адже здійснюється суворий контроль на кожному етапі виготовлення.

Друге місце в рейтингу кращих посідає ТОВ «Люстдорф» ТМ «Селянське» із загальною оцінкою – 54,33. Продукцію можна придбати в маркетах Новус, Сільпо.

На ринку праці компанія функціонує понад 25 років, виготовляючи, приблизно 100 найменувань різної продукції під такими торговими марками, як: «Селянське», «На здоров'я», «Бурьонка», «Весела Бурьонка», «Смачно шеф» тощо. Сучасне виробництво, якість, надійна сировина, спеціалізований автопарк, натуральні інгредієнти та надійне упакування – основні переваги в роботі підприємства.

Третє місце отримує ТОВ «Люстдорф» ТМ «На Здоров'я». Загальна оцінка в рейтингу складає 42,00. Молоко від даного виробника можна побачити на полицях магазинів Новус та Сільпо. Крім молока, великою популярністю користуються: сметана, вершки, кефір, ряжанка, йогурт питний та густий. Вся продукція відповідає сучасним вимогам та стандартам якості, задовольняючи потреби, кожного із покупців. Компанія має велику потужність роботи, яка проявляється у виготовленні 450 тонн молока за добу.

Повертаючись до загальних актуальних галузевих питань, важливо відзначити, що для ефективного розвитку вітчизняної молокопереробної галузі українським виробникам треба дотримуватися міжнародних вимог до якості продукції та управління якістю товарів, що дасть їм змогу стати рівноправними партнерами в світовому товарообігу. До основних міжнародних стандартів, які використовуються у молокопереробній промисловості, належать такі системи якості, як ISO, HACCP (система аналізу ризиків, небезпечних чинників і контролю критичних точок) та GMP (стандарти належної виробничої практики). Для підприємств упровадження систем якості є доволі затратним і трудомістким процесом, що можуть собі дозволити потужні виробники або об'єднання підприємств. Зазначені системи є основними моделями управління якістю та безпечністю молочних продуктів у промислово розвинених країнах світу, офіційно визнані всіма країнами-учасницями СОТ і ЄС та схвалені Міжнародною комісією з харчових продуктів (Комісія «Кодекс Аліментаріус»). Упровадження системи європейських стандартів вітчизняними молокопереробними підприємствами уможливить отримати конкурентні переваги й досягти економічного зростання. Проблема адаптації виробників молока в Україні до європейських вимог стала дуже

		№ доквм.	По				
					БЕП33.06.002.КРБ		34

гострою в кінці липня 2014 р., коли один з найбільших ринків збуту (рф) був повністю закритий для вітчизняних сирів (85% експорту в натуральному вираженні). Цей факт істотно позначився на обсязі виробництва цієї продукції в країні у зв'язку з тим, що не менше ніж 35% загального обсягу вироблених сирів йшло на експорт до рф. Проте ця заборона стимулювала деякі українські підприємства нарощувати обсяги виробництва вершкового масла й сухого молока, які є привабливими сегментами для експорту до країн СНД, Азії та Африки. Унаслідок цього великі молокопереробні підприємства України зосередили основну частину свого експорту на ринках Сходу (Єгипет, Марокко, ОАЕ, Туніс, Лівія, Алжир, Бангладеш, В'єтнам), країни пострадянського простору (Казахстан, Молдова, Грузія) та почали освоювати нові ринки – ЄС і Китай, які висувають або підвищені вимоги для виходу на ринок молочної продукції, або не мають зручне географічне розташування для торгівлі ними. До Китаю та В'єтнаму спрямовано 13 і 16,5% відповідно всієї експортної сироватки; 10% експорту масла припадає на Єгипет, майже 11% сухого молока експортують до Бангладеш, а 8,8% кисломолочних продуктів потрапляє до ОАЕ [20].

Війна в Україні посилила невизначеність щодо перспектив розвитку ринку молока і молочних продуктів, особливо це стосується підприємств, які опинилися у зоні бойових дій. Ці підприємства зіштовхнулися з рядом проблем, що в найближчій перспективі визначатиме загальний стан ринку [21].

Через обстріли, авіаудари багато виробничих та офісних приміщень були зруйновані або значно пошкоджені. Багато тварин на фермах загинули через ураження кулями, уламками бомб, снарядів, мін, гранат. Також є свідчення, що кози гинули через критичні стреси від гучних вибухів. Через проблеми з доставкою та приготуванням кормів багато тварин померли з голоду, а деякі через вимушені зміни раціону та доїння отримали безповоротні зміни здоров'я, що просто відтерміновує їх вибраковування.

Низка регіонів були заблоковані російськими окупантами, тому через загрози життю працівників не було можливості просто підвозити корми для тварин. Більше

того, багато фермерів зіштовхнулися з тим, що не вдавалося здійснити оплати за корми, а відтак були перебої в постачанні складових раціону. Виникла потреба скоригувати раціони тварин на фермах. У деяких випадках фермери хотіли навіть не те щоб зберегти продуктивність корів, а навпаки — зменшити її та перейти з 3-разового на 2-разове доїння.

У багатьох молочних господарствах у «гарячих регіонах» швидко закінчувалися власні запаси медикаментів та засобів для дезінфекції. Закупити та тим більше провезти їх через російські блокпости й під обстрілами було майже нереально, відтак з’являлися інші супутні проблеми.

Фермери мали обмежений доступ до корівників для забезпечення догляду та своєчасного доїння корів. Зрештою, вони зіштовхнулися з низкою проблем зі здоров’ям тварин через неможливість проводити належну ветеринарну діагностику та лікування поголів’я на окупованих територіях. Відтак піде багато часу на те, щоб оздоровити стадо.

У перші місяці повномасштабного вторгнення росії ведення молочного бізнесу в Україні буквально було заблоковане – зірвані ланцюги постачання, зокрема й між фермою, молочним заводом та торговельною мережею, відбулося блокування експорту. У багатьох регіонах були проблеми з перенаправленням об’ємів молока. Особливо гостро це відчули в Чернігівській і Сумській областях. Господарства тижнями були змушені роздавати чи навіть утилізувати молоко, бо просто не мали можливості доставити на переробні підприємства. Окремі заводи ще продовжували працювати в регіонах, незважаючи на екстремальні умови, але до низки господарств їхні молоковози не могли доїхати через обстріли, зруйновані дороги та блокування російськими військовими населених пунктів. При цьому станом на середину травня 2022 року майже третина молокопереробних підприємств досі не змогла відновити свою роботу. Виробництво та схеми продажу налагодили близько 70% таких компаній в Україні.

Сотні гектарів сільгоспугідь в українських областях, де пройшла російська армія, усіяні вибухонебезпечними предметами. Більше того, в ООН назвали

		№ доквм.	По		БЕП33.06.002.КРБ	36

Україну однією з найбільш замінованих країн світу. На очищення полів від цих «слідів» російської війни знадобиться багато часу, тому в найближчому майбутньому великі площі земель просто не зможуть бути використані під посіви сільгоспкультур або як пасовища для тварин. Відтак молочні господарства змушені оперативно коригувати сівозміну з урахуванням попередників, зміщених термінів сівби, наявності посівного матеріалу та створення нормальної кормової бази для тварин у нових умовах.

Молочні підприємства в окупації, як було зазначено раніше, у зонах бойових дій та навіть після звільнення також мають величезні проблеми з обігом коштів. Протягом визначеного періоду багато з них не мали можливості скористатися будь-якими фінансовими програмами банків чи державними програмами підтримки сільгоспвиробників. Отже, у багатьох агрофірм, які спеціалізуються на розведенні сільгосптварин, наразі немає можливості повністю або частково закупити всі необхідні ресурси – корми, ветпрепарати, засоби для дезінфекції тощо. Саме тому на гуманітарній допомозі таким господарствам акцентують увагу багато профільних спілок, громадських організацій та інших бізнес-спільнот.

Незважаючи на сьогоднішнє фактичне вкрай вразливе становище галузі, можна стверджувати, що у 2030 р. молочним фермерам потрібно буде забезпечити продукцією 8,6 млрд осіб населення. Сучасні тренди нарощування виробництва молока будуть простежуватися при можливому сповільненні, поголів'я молочних тварин скорочуватиметься, міжнародна торгівля розширюватиметься, а споживання молока зростатиме. При цьому, світ залишатиметься дефіцитним щодо молока. Більшість країн будуть нетто-імпортерами. Така майбутня ситуація могла б підштовхнути Україну до прискорення нарощування виробництва молока, тим більше, що модель конкурентоспроможного господарства вже сформовано [22, с. 212–217]. Нарощування виробництва молока розширило б можливості вітчизняних переробних підприємств на світовому ринку, проте війна триває, а молочний сектор потерпає від її проявів та реагує скороченням поголів'я та виробництва молока. З проблемами, які поставали в довоєнний період, у сучасних умовах

					БЕП33.06.002.КРБ	
		№ доквм.	По			37

впоратися буде ще складніше, проте галузь має значний потенціал, та в довгостроковій перспективі може стати локомотивом не тільки харчової промисловості, а народного господарства в цілому.

2.2. Техніко-економічна характеристика та перспективи розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод»

Товариство з додатковою відповідальністю (далі ТДВ) «Яготинський маслозавод» є сьогодні одним з найбільших виробників молочної продукції в Україні [23].

Яготинський маслозавод має довгу історію, яка починається у другій половині ХІХ століття. У 1868 році в Яготині було засновано перший молочний завод, де почали виробляти вершкове масло вручну. З часом завод розширювався, модернізувався і впроваджував нові технології.

У 1930-х роках завод був націоналізований, і почався активний розвиток виробництва. У цей період були побудовані нові споруди, встановлені сучасні обладнання і запроваджені автоматизовані технології. Яготинський маслозавод став одним з найбільших виробників масла в Україні.

Після Другої світової війни завод відновлювався після втрат і знову збільшував обсяги виробництва. У 1960-х роках було запущено нову лінію з виробництва сухого знежиреного молока, що дозволило розширити асортимент продукції.

У 1990-х роках, після отримання незалежності Україною, Яготинський маслозавод пройшов процес приватизації та почав працювати діяльність як ПАТ «Яготинський маслозавод». Нові власники інвестували значні кошти в модернізацію та розширення виробничої потужності. Завод став одним з найбільш сучасних і технологічно розвинених молочних підприємств в Україні.

12 квітня 2017 року черговими Загальними зборами акціонерів ПАТ «Яготинський маслозавод» Протокол №1 прийнято рішення про припинення Публічного акціонерного товариства «Яготинський маслозавод» шляхом

					БЕП33.06.002.КРБ	
		№ доквм.	По			38

перетворення в Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод». Затверджено план, порядок та умови здійснення перетворення Публічного акціонерного товариства «Яготинський маслозавод» в Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод». Затверджено порядок та умови обміну акцій на частки в статутному капіталі Товариства- правонаступника. 8 грудня 2017 року відбулись установчі збори учасників Товариства з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод». 17 квітня 2018 року відбулась зміна організаційно-правової форми підприємства: припинена державна реєстрація Публічного акціонерного товариства «Яготинський маслозавод», та зареєстровано Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод». Державна реєстрація проведена 17.04.2018 року.

Сьогодні ТДВ «Яготинський маслозавод» входить до складу холдингу АТ «Молочний альянс» і випускає 16 видів молочної продукції під торговою маркою «Яготинське». АТ «Молочний альянс» – група компаній, що об'єднує підприємства з виробництва і збуту сирів і цільномолочної продукції. До складу холдингу входять підприємств: Пирятинський, Баштанський, Городенківський, Згурівський, Тростянецький, Новоархангельський сирзаводи, Золотоніський маслоробний комбінат, Яготинський маслозавод, Варвамаслосирзавод та компанії «Еталонмолпродукт» і торговий дім «Еталон». Продукція підприємств холдингу випускається під торговими марками «Молочний шлях», «Славія», «Здорово», «Яготинське».

Виробничі потужності підприємства мають можливість щодоби приймати та переробляти 350 тис. молока та 80 тис вершків.

Сьогодні компанія випускає понад 36 видів молочної продукції, в тому числі молоко, вершки, кефір, закваска, йогурт, масло, сметана, сир твердий, сир кисломолочний, айран, ряжанка, геролакт, сиркові десерти.

Заслуговує на увагу також філія ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей» – унікальний для України окремо побудований спеціалізований завод з виробництва дитячого молочного харчування, оснащений

					БЕП33.06.002.КРБ	
		№ доквм.	По			39

найсучаснішим обладнанням світових виробників. Завод випускає повний асортимент молочної продукції для дітей віком від 6 місяців під торговою маркою «Яготинське для дітей». Він розташований в СМТ Згурівка Київської області, недалеко від Яготинського маслозаводу.

З року в рік підприємство збільшується сировинна зона підприємства, яка на сьогодні охоплює крім Київської Полтавську, Чернігівську, Житомирську, Черкаську, Вінницьку і навіть Хмельницьку області.

Інженерне забезпечення виробництва молочної продукції та здійснення господарської діяльності в цілому має сьогодні вирішальне значення. Так, для забезпечення виробничих та господарських потреб використовується вода з чотирьох артезіанських свердловин та міського водопроводу. На видобуток води з свердловин отримано Спеціальний дозвіл на користування надрами терміном на 20 років та отримано Дозвіл на спеціальне водокористування терміном на 3 роки. Вода зі свердловин та міського водопроводу 1 раз на квартал перевіряється на фізико-хімічні та органолептичні показники в акредитованих лабораторіях ДП «Укрметртестстандарт» та ДП «Українська геологічна компанія». Для зменшення витрат води на підприємстві процес миття технологічного обладнання автоматизований сучасними СІР-мийками, які дозволяють контролювати витрати як води, так і мийних розчинів, а також забезпечують циркуляцію води для попереднього полоскання при наступній мийці.

На сьогоднішній день на ТДВ «Яготинський маслозавод» впроваджена та сертифікована системи управління якістю (СУЯ) та системи управління безпечністю харчових продуктів (СУБХП) відповідно до вимог стандартів ДСТУ ISO 9001:2015 та ISO 22000:2018.

Політика підприємства в сфері якості та безпечністі харчових продуктів направлена на випуск якісної та безпечної продукції, виконання вимог замовників та постійне поліпшення інтегрованої системи управління якістю та безпечністю харчових продуктів.

					БЕП33.06.002.КРБ	40
		№ доквм.	По			

Продукція, що виготовляється на ТДВ «Яготинський маслозавод» відповідає вимогам ДСТУ, ТУ та ТІ. Кожна партія готової продукції проходить контроль якості під час технологічних процесів виробництва, фасування та пакування і тільки після задовільних результатів допускається до реалізації споживачу. Підтвердженням є посвідчення про якість на кожну партію продукції та висновки Державно ветеринарно-санітарної експертизи (на відповідність показників безпеки).

Підприємство постійно вивчає передові технології в галузі виробництва молочної продукції, аналізує ринкові тренди, смаки споживачів, стан та перспективи розвитку ринків молочних продуктів харчування.

Перспективи розвитку підприємства спрямовані на вирішення таких питань, як покращення санітарного стану підприємства, впровадження більш глибокої обробки сировини, економія енергоресурсів.

Головні завдання перспективного розвитку діяльності підприємства наступні:

1. Розширення асортименту інноваційних функціональних продуктів харчування з пробіотиками та підвищеним вмістом білку на основі технічної бази підприємства з застосуванням сучасних технологій ультрафільтрації та ультрапастеризації, що значно посилить конкурентні позиції на високомаржинальних ринках продуктів з високою доданою вартістю та дасть можливість на рівних конкурувати не лише з українськими виробниками, а й транснаціональними компаніями, що працюють на вітчизняному ринку.

2. Збільшення обсягів продажів за рахунок впровадження виваженої та економічно обгрунтованої цінової політики, проведення маркетингових активностей в медіа (телебачення, соціальні мережі) та підтримка лояльності споживачів регулярними ціновим акціями, особливо на соціально значущі категорії продуктів харчування.

3. Освоєння нових ринкових сегментів, зокрема, перспективного ринку молока з тривалими термінами придатності в пакуванні Тетра-Пак, зміна рецептур

					БЕП33.06.002.КРБ	41
		№ доквм.	По			

Як засвідчують наведені в таблиці 2.2 розрахунки, в 2023 році в порівнянні з 2022 роком загальний обсяг виробленої продукції у діючих цінах збільшився на 1107865 тис. грн або на 30,1% у відносному виразі, в той час, як у порівняних цінах загальний обсяг зріс на 726178 тис. грн, що складає 19,8% відносно рівня 2022 року. Обсяг виробництва молочної продукції у натуральному виразі в 2023 році збільшився на 16576 тонни або 18,9% у відносному виразі. Отже, можна зробити висновок про значне збільшення обсягів виробництва продукції підприємства при відчутному зростанні цін на неї, що в цілому є позитивною характеристикою роботи підприємства, оскільки свідчить про посилення його позицій на ринку молочної продукції.

Виробнича потужність підприємства в 2023 році порівняно з 2022 роком зросла на 1000 тонн, що свідчить про зростання виробничого потенціалу підприємства. В умовах триваючої війни, можна відзначити, що потужність характеризується високим рівнем використання, про що говорить значення інтегрального коефіцієнта використання виробничої потужності, що в 2022 році перебувало на рівні 69,2%, а в 2023 році зменшилося на 12,4% і склало 81,6%. Збільшення коефіцієнта використання виробничої потужності з позитивної сторони характеризує роботу підприємства, оскільки є непрямою ознакою підвищення прибутковості виробничої діяльності за рахунок позитивного впливу операційного важеля або ефекту масштабу виробництва (зниження собівартості одиниці продукції за рахунок постійних витрат), що є виключно важливим з точки зору підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Для аналізу структури випуску продукції складемо таблицю 2.3.

Таблиця 2.3

Структура випуску продукції ТДВ «Яготинський маслозавод»

Найменування продукції	Фактично вироблено продукції, тонн		Структура, %		Відхилення	
	2022 рік	2023 рік	2022 рік	2023 рік	абс	відн
Молоко питне	44959	50022	51,2	47,9	5063	11,3

Найменування продукції	Фактично вироблено продукції, тонн		Структура, %		Відхилення	
	2022 рік	2023 рік	2022 рік	2023 рік	абс	відн
Кисломолочна продукція (кефір, айран, ряжанка, йогурт, закваска, геролакт, вершки, сметана)	33912	43949	38,6	42,1	10037	29,6
Сири кисломолочні	3123	3781	3,6	3,6	658	21,1
Сири тверді	2185	2685	2,5	2,6	500	22,9
Сири плавлені	818	959	0,9	0,9	141	17,2
Сирки солодкі та десерти	816	944	0,9	0,9	128	15,7
М'які та розсільні сири	888	901	1,0	0,9	13	1,5
Масло	755	788	0,9	0,8	33	4,4
Інші продукція (какао на молоці, каша молочна, молочні коктейлі, сухі молочні продукти)	300	303	0,3	0,3	3	1,0
Разом	87756	104332	100	100	16576	18,9

Протягом двох досліджуваних років найбільшу питому вагу в структурі виробництва (в натуральному виразі) займають молоко питне (51,2% та 47,9% в 2022 році та 2023 році відповідно), а також кисломолочна продукція (38,6% та 42,1% в 2022 році та 2023 році відповідно). Інші види продукції, як видно з таблиці, в натуральному виразі займають значно меншу питому вагу, а отже, можна відзначити, що продуктивний профіль підприємства зорієнтований, насамперед, на виробництво класичної масової продукції, яка відноситься до найбільших (у натуральному виразі) сегментів ринку молочної продукції. Заслуговує на увагу також сумарна значна питома вага сирної продукції підприємства, що включає сири кисломолочні, сири тверді, сири плавлені, сири м'які та розсільні, сирки солодкі та десерти (сегмент сирно-творожної продукції). Загальна питома вага зазначеної сирної продукції в 2023 році порівняно з 2022 роком не змінилася та складає 8,9%. Очевидно, що у вартісному виразі дані види продукції будуть займати набагато більшу питому вагу, а тому можна вважати цю продукцію також виключно важливою для підприємства в контексті забезпечення належних грошових потоків та прибутковості діяльності. В 2023 році відбулося загальне збільшення обсягу виробленої продукції на 16576 тонн (18,9%), що пов'язано, насамперед, зі зростанням виробництва кисломолочної продукції (+10037 тонн або 29,6%) та

		№ доквм.	По			
БЕП33.06.002.КРБ						44

молока питного (+5063 тонни або 11,3%). На увагу заслуговує також факт збільшення обсягів виробництва усіх видів продукції, що з позитивної сторони характеризує роботу підприємства по формуванню виробничої програми та реалізації готової продукції.

Для аналізу реалізації продукції та попередньої оцінки комерційної діяльності складемо таблицю 2.4.

Таблиця 2.4

Співвідношення обсягу реалізованої продукції та виробленої продукції

Показник	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
			абс	відн
1. Обсяг виробленої промислової продукції в діючих цінах (без ПДВ), тис. грн	3676838	4784703	1107865	30,1
2. Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах (без ПДВ), тис. грн	3736091	4857266	1121175	30,0
3. Відхилення обсягу реалізації від обсягу виробництва, тис. грн	-59253	-72563	-13310	-

Як видно з наведених розрахунків, в 2022 році відхилення обсягу реалізованої продукції від обсягу виробленої продукції становило -59253 тис. грн, що складало 1,6% від загального обсягу виробленої в цьому році продукції, в той час, як в 2023 році відхилення обсягу реалізованої продукції від обсягу виробленої продукції становило вже -72563 тис. грн або 1,5% від фактичного обсягу виробництва в цьому році, що дає підстави говорити про цілковиту відповідність обсягів виробництва продукції та доходів від її реалізації.

Незначне (у відносному виразі) відхилення обсягів виробництва від реалізації свідчить про наявність невеликих перехідних залишків готової продукції на складах підприємства.

Аналіз формування та використання виробничих фондів

Для аналізу динаміки основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» складемо аналітичну таблицю 2.5.

**Зміна наявності основних засобів і їхньої динаміки на ТДВ «Яготинський
маслозавод»**

Основні засоби	Наявність на початок року	Надійшло у звітному році		Вибуло у звітному році		Наявність на кінець року	Відхилення		
		всього	у т. ч. нових	всього	у т. ч. ліквідовано		абс	відн	
2022 рік									
Усього підприємству, у т. ч.	773761	40128	40128	1972	0	811917	38156	4,9	
Основні засоби основного виду діяльності	773761	40128	40128	1972	0	811917	38156	4,9	
Основні засоби інших галузей	0	0	0	0	0	0	0	0	
Невиробничі основні засоби	0	0	0	0	0	0	0	0	
2023 рік									
Усього підприємству, у т. ч.	811917	91886	91886	4871	0	898932	87015	10,7	
Основні засоби основного виду діяльності	811917	91886	91886	4871	0	898932	87015	10,7	
Основні засоби інших галузей	0	0	0	0	0	0	0	0	
Невиробничі основні засоби	0	0	0	0	0	0	0	0	

Як видно з наведених розрахунків, в 2022 році вартість основних засобів на ТДВ «Яготинський маслозавод» на кінець року в цілому збільшилася на 38156 тис. грн або 4,9%, що стало наслідком зростання вартості основних засобів основного виду діяльності на цю суму. Основні засоби інших галузей та невиробничі основні засоби на балансі підприємства протягом двох досліджуваних років відсутні. В 2023 році вартість основних засобів зросла на 87015 тис. грн або 10,7%, що як і в 2022 році стало наслідком збільшення на цю суму вартості основних засобів основного виду діяльності. Динаміка вартості основних засобів та їх структура в цілому є ефективними, оскільки свідчать про те, що підприємство нарощує свій технічний потенціал та зосереджує ресурси в операційній діяльності, тобто виробництві та реалізації молочної продукції.

		№ доквм.	По						
									46

Для аналізу технічного стану основних засобів складемо таблицю 2.6.

Таблиця 2.6

Аналіз технічного стану основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод»

Показник	На початок року	На кінець року	Відхилення
2022 рік			
Первісна вартість основних засобів, тис. грн	773761	811917	38156
Знос, тис. грн	356510	421376	64866
Залишкова вартість основних засобів, тис. грн	417251	390541	-26710
Коефіцієнт придатності	0,539	0,481	-0,058
Коефіцієнт зносу	0,461	0,519	0,058
2023 рік			
Первісна вартість основних засобів, тис. грн	811917	898932	87015
Знос, тис. грн	421376	483324	61948
Залишкова вартість основних засобів, тис. грн	390541	415608	25067
Коефіцієнт придатності	0,481	0,462	-0,019
Коефіцієнт зносу	0,519	0,538	0,019

Як свідчать дані, наведені в таблиці 2.6, протягом 2022–2023 років вартість основних засобів (первісна) зростала: в 2022 році вона збільшилася на 38156 тис. грн, в той час як залишкова вартість зменшилася на 26710 тис. грн, в 2023 році вартість основних засобів зросла на 87015 тис. грн при зростанні залишкової вартості на 25067 тис. грн. Значення коефіцієнтів придатності й зносу та їхня динаміка, що характеризують технічний стан основних засобів підприємства і його динаміку, свідчать про погіршення цього стану як в 2022, так і в 2023 роках: протягом двох років в цілому коефіцієнт придатності зменшився на 0,077 при зростанні на це значення коефіцієнта зносу. Таким чином, в цілому, протягом досліджуваного періоду відбулися незначні негативні зміни в технічному стані основних засобів підприємства. Абсолютні значення коефіцієнтів придатності говорять про досить високий рівень фізичного зносу основних засобів підприємства та необхідність їх оновлення.

Для аналізу показників ефективності використання основних засобів складемо аналітичну таблицю 2.7.

					БЕП33.06.002.КРБ	
						47
		№ доквм.	По			

Показники ефективності використання основних засобів підприємства

Показник	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення
1. Обсяг виробленої продукції в порівняних цінах (без ПДВ та акцизного податку), тис. грн	3676838,0	4403016,0	726178,0
2. Середньорічна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	792839,0	855424,5	62585,5
3. Фондовіддача, грн/грн	4,638	5,147	0,510
4. Фондоємність, грн/грн	0,216	0,194	-0,021

Як свідчать результати проведених розрахунків, в 2023 році в порівнянні з 2022 роком ефективність використання основних засобів основного виду діяльності підвищилася: на кожну гривню вартості основних засобів обсяг виробленої продукції збільшився на 51 коп., про що свідчить зростання на цю величину показника фондовіддачі. Фондоємність продукції зменшилася на 2,1 коп. в розрахунку на одну гривню вартості продукції, що також свідчить про зростання ефективності використання основних засобів підприємства та є позитивною характеристикою його діяльності в частині використання техніко-технологічної бази.

Для аналізу складу, структури й динаміки другої частини виробничих ресурсів підприємства, а саме оборотних коштів, складемо аналітичну таблицю 2.8.

Таблиця 2.8

Склад, структура й динаміка оборотних коштів підприємства

Показник	На початок року		На кінець року		Відхилення	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
2022 рік						
Оборотні кошти	1142041	100,00	1604930	100,00	462889	40,5
Виробничі запаси	75361	6,60	117522	7,32	42161	55,9
Незавершене виробництво	6854	0,60	6581	0,41	-273	-4,0
Готова продукція	80394	7,04	37927	2,36	-42467	-52,8
Товари	3048	0,27	3435	0,21	387	12,7
Дебіторська заборгованість	940436	82,35	1426725	88,90	486289	51,7
Грошові кошти	31692	2,78	7818	0,49	-23874	-75,3
Інші оборотні кошти	3879	0,34	4470	0,28	591	15,2
Витрати майбутніх періодів	377	0,03	452	0,03	75	19,9
2023 рік						

Показник	На початок року		На кінець року		Відхилення	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Оборотні кошти	1604930	100,00	1717107	100,00	112177	7,0
Виробничі запаси	117522	7,32	106103	6,18	-11419	-9,7
Незавершене виробництво	6581	0,41	9745	0,57	3164	48,1
Готова продукція	37927	2,36	70083	4,08	32156	84,8
Товари	3435	0,21	6661	0,39	3226	93,9
Дебіторська заборгованість	1426725	88,90	1481307	86,27	54582	3,8
Грошові кошти	7818	0,49	41043	2,39	33225	425,0
Інші оборотні кошти	4470	0,28	2165	0,13	-2305	-51,6
Витрати майбутніх періодів	452	0,03	0	0,00	-452	-100,0

На початок 2022 року в структурі оборотних коштів найбільшу питому вагу мала дебіторська заборгованість (82,35%). Наприкінці року її питома вага зросла до 88,90%, а наприкінці 2023 року скоротилася до 86,27%. Таким чином, інші елементи оборотних коштів займали вкрай незначну питому вагу. Так, на початку 2022 року виробничі запаси займали 6,60%, готова продукція 7,04%, грошові кошти 2,78%. Наприкінці періоду дослідження (кінець 2023 року) відбулися незначні зміни зазначених елементів оборотних коштів: виробничі запаси склали 6,18%, готова продукція 4,08%, грошові кошти 2,39%. Фактична структура оборотних коштів підприємства свідчить про «м'яку» політику підприємства стосовно договірних відносин з покупцями: значна частина продукції відпускається у кредит з тривалим терміном погашення зобов'язань. Така політика з однієї сторони дозволяє залучати додаткових покупців та може вважатися перевагою в конкурентній боротьбі, проте пов'язана зі значним комерційним ризиком (ризиком неповернення коштів) та вимагає високого професіоналізму при укладанні договорів з покупцями, чіткого контролю інкасації дебіторської заборгованості високої ефективності юридичного забезпечення в цілому.

В 2022 році абсолютний розмір оборотних коштів збільшився на 462889 тис. грн (40,5%), в 2023 році зростання склало 112177 тис. грн (7,0%). Протягом обох років зростання величини оборотних коштів пов'язане, насамперед, зі зростанням

								БЕП33.06.002.КРБ	
		№ доквм.	По						49

дебіторської заборгованості, що цілком природньо у світлі фактичної структури оборотних коштів.

Для аналізу ефективності використання оборотних коштів за допомогою відповідних аналітичних показників складемо таблицю 2.9.

Таблиця 2.9

Показники оборотності оборотних коштів підприємства

Показник	2022 рік	2023 рік	абсолютне відхилення
1. Обсяг реалізованої продукції (без ПДВ та акцизного податку), тис. грн	3736091,0	4857266,0	1121175,0
2. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	1373485,5	1661018,5	287533,0
3. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	2,72	2,92	0,20
4. Швидкість одного обороту оборотних коштів, днів	134,2	124,8	-9,4
5. Коефіцієнт завантаження оборотних коштів	0,368	0,342	-0,026

Як видно з даних таблиці 2.9, в 2023 році в порівнянні з 2022 роком оборотність оборотних коштів зростає на 0,20 обороту, швидкість одного обороту зменшилася на 9,4 днів, коефіцієнт завантаження оборотних коштів скоротився на 0,026 грн. Прискорення оборотності оборотних коштів з позитивної сторони характеризує роботу підприємства по управлінню ними, оскільки свідчить про відносну економію коштів, яка в цілому складає $1373485,5 * 4857266,0 / 3736091,0 - 1661018,5 = 124640,5$ тис. грн.

Резюмуючи проведені розрахунки можна відзначити підвищення ефективності управління оборотними коштами підприємства, що в цілому може вважатися його конкурентною перевагою.

Аналіз ефективності поточних витрат підприємства

Аналіз проведемо методом порівняння фактичної питомої ваги кожного елемента витрат на виробництво з питомою вагою в 2022 році. Також проведемо оцінку абсолютних значень та динаміки основного узагальнюючого показника

ефективності управління витратами – витрати на одну грн продукції. Для цього складемо аналітичну таблицю 2.10.

Таблиця 2.10

**Оцінка динаміки, структури та ефективності операційних витрат ТДВ
«Яготинський маслозавод»**

Показник	Абсолютне значення, тис. грн		Структура, %		Відхилення	
	2022 рік	2023 рік	2022 рік	2023 рік	Абс.	Відн.
Обсяг виробленої продукції в діючих цінах, тис. грн	3676838	4784703	-	-	1107865	30,1
Операційні витрати, тис. грн, в т.ч.	3152908	3910212	100,0	100,0	757304	24,0
1. Матеріальні витрати	2634094	3246084	83,5	83,0	611990	23,2
2. Витрати на оплату праці	195918	249790	6,2	6,4	53872	27,5
3. Відрахування на соціальні заходи (ЄСВ)	47339	52222	1,5	1,3	4883	10,3
4. Амортизація	75141	73423	2,4	1,9	-1718	-2,3
5. Інші операційні витрати	200416	288693	6,4	7,4	88277	44,0
Витрати на 1 грн продукції, грн/грн	0,858	0,818	-	-	-0,040	-4,7

Наведені в таблиці дані свідчать про те, що виробництво продукції на підприємстві є матеріаломістким, про що свідчить питома вага матеріальних витрат, яка в 2022 році складала 83,5%, а в 2023 році зменшилася до 83,0%; при цьому загальний розмір матеріальних витрат збільшився на 611990 тис. грн або 23,2%. Витрати на оплату праці зросли на 53872 тис. грн (27,5%) при зростанні відрахувань на соціальні заходи на 4883 тис. грн (10,3%). Амортизаційні відрахування в 2023 році в порівнянні з 2022 роком зменшилися на 1718 тис. грн, що складає 2,3%. Стаття «інші операційні витрати» зросла на 88277 тис. грн (44,0%). Таким чином, в 2023 році порівняно з 2022 роком в абсолютному виразі збільшилися усі елементи витрат, які носять монетарний характер (амортизація не представляє собою реальний грошовий потік). Як видно з таблиці структура витрат підприємства в цілому стабільна, що в цілому є позитивним явищем. Загальна сума витрат на виробництво збільшилася на 757304 тис. грн, що складає 24,0% у відносному виразі, що значно відстає від темпів зростання обсягів виробленої продукції (30,1%). Таким чином, в даному випадку можна констатувати

позитивний ефект від масштабу виробництва (економія на умовно-постійних витратах). Невідповідність динаміки двох зазначених показників визначили позитивну динаміку основного показника ефективності управління витратами – витрати на 1 грн продукції, які в 2023 році порівно з 2022 роком зменшилися на 4,0 коп. та склали 81,8 коп. Абсолютні значення показника як в 2022, так і в 2023 році (значно менші одиниці або 100 коп.) свідчать про високий рівень ефективності управління витратами: виробнича діяльність є високоприбутковою, що безумовно є важливим чинником забезпечення високої конкурентоспроможності підприємства.

Аналіз прибутку та рентабельності діяльності підприємств

Для аналізу рівня й динаміки фінансових результатів ТДВ «Яготинський маслозавод» відповідно до вимог чинного законодавства щодо складання фінансової та статистичної звітності та послідовності формування фінансових результатів складемо таблицю 2.12.

Таблиця 2.12

Фінансові результати ТДВ «Яготинський маслозавод»

Найменування статті	Абсолютне значення		Відхилення	
	2022 рік	2023 рік	Абс.	Відн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3736091	4857266	1121175	30,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3090847	3979309	888462	28,7
Валовий: прибуток	645244	877957	232713	36,1
Інші операційні доходи	47017	19109	-27908	-59,4
Адміністративні витрати	37602	44464	6862	18,2
Витрати на збут	296742	367149	70407	23,7
Інші операційні витрати	65926	41416	-24510	-37,2
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	291991	444037	152046	52,1
Інші доходи	2627	3226	599	22,8
Фінансові витрати	116777	138408	21631	18,5
Інші витрати	0	0	0	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	177841	308855	131014	73,7
Витрати (дохід) з податку на прибуток	22202	53695	31493	141,8
Чистий фінансовий результат: прибуток	155639	255160	99521	63,9

БЕП33.06.002.КРБ

№ доквм.

По

Як видно з таблиці, чистий прибуток підприємства в 2023 році збільшився на 99521 тис. грн (63,9%), склавши в цьому році 255160 тис. грн. Дані зміни є наслідком значного зростання валового прибутку (+232713 тис. грн або 36,1%). При цьому динаміка інших операційних витрат та інших операційних доходів в цілому компенсували один одного (-24510 тис. грн та -27908 тис. грн відповідно).

В 2023 році значно зросли витрати на збут (+70407 тис. грн або 23,7%), що істотним чином вплинуло на динаміку прибутку від операційної діяльності: останній зріс на 152046 тис. грн (при вже згаданому зростанні валового прибутку на 232713 тис. грн). Істотним чином на формування фінансового результату підприємства впливають фінансові витрати: їх розмір з 116777 тис. грн в 2022 році збільшився до 138408 тис. грн в 2023 році.

В цілому можна констатувати, що значне зростання чистого прибутку переважним чином пов'язано з дією ефекту масштабу виробництва, тобто економії на умовно-постійних витрат: при значному нарощуванні обсягів виробництва та реалізації (+30,0%) собівартість продукції зростала меншими темпами (+28,7%). В свою чергу значне зростання чистого доходу може бути викликане, окрім багатьох інших причин, значним зростанням витрат на збут.

Тобто в даному випадку можна говорити про доцільність значного зростання витрат на збут підприємства. Також можна відзначити, що фінансування заборгованостей підприємства (фінансові витрати) істотним чином впливає на формування його фінансових результатів, а тому очевидно що до даного виду витрат має бути прикута пильна увага менеджменту в цілому та фінансового департаменту зокрема.

З метою поглибленої оцінки прибутковості діяльності проведемо аналіз показників рентабельності підприємства.

Для аналізу показників рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод» складемо таблицю 2.13.

					БЕП33.06.002.КРБ	53
		№ доквм.	По			

Показники рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ п/п	Показник	2022 рік	2023 рік	Абс. від-ня
1	Чистий дохід від операційної діяльності (від реалізації продукції, інші операційні доходи), тис. грн	3783108,0	4876375,0	1093267,0
2	Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток або збиток), тис. грн	177841,0	308855,0	131014,0
3	Прибуток від операційної діяльності, тис. грн	291991,0	444037,0	152046,0
4	Чистий прибуток, тис. грн	155639,0	255160,0	99521,0
5	Витрати операційної діяльності (собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати), тис. грн	3491117	4432338	941221,0
6	Витрати звичайної діяльності (витрати операційної діяльності, фінансові витрати, інші витрати), тис. грн	3607894	4570746	962852,0
7	Капітал підприємства (середньорічна величина), тис. грн	1801819,5	2096799,5	294980,0
8	Власний капітал підприємства (середньорічна величина), тис. грн	607220,5	812617,5	205397,0
9	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	792839,0	855424,5	62585,5
10	Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	1373485,5	1661018,5	287533,0
11	Вартість виробничих фондів, тис. грн	2166324,5	2516443,0	350118,5
12	Рентабельність витрат операційної діяльності, %	8,36	10,02	1,65
13	Рентабельність продажів (ROS), %	7,72	9,11	1,39
14	Рентабельність виробництва, %	8,21	12,27	4,06
15	Рентабельність капіталу (ROA), %	8,64	12,17	3,53
16	Рентабельність власного капіталу (ROE), %	25,63	31,40	5,77

В 2023 році порівняно з 2022 роком зросли всі показники рентабельності, розраховані за прибутком від операційно діяльності (рентабельність витрат операційної діяльності та рентабельність продажів), що свідчить про підвищення прибутковості операційної, що в даному випадку представляє собою виробничу, діяльності. Зазначене підвищення прибутковості з урахуванням зростання чистого доходу від реалізації продукції є як наслідком ефективного управління операційними витратами, так і економії на масштабі виробництва.

Показники рентабельності, розраховані за іншими абсолютними показниками прибутку (прибутку до оподаткування та чистого прибутку) також мають позитивну тенденцію до підвищення, що, як і у попередньому випадку, пов'язано насамперед зі збільшенням абсолютних показників прибутку. З огляду

на динаміку зазначених показників рентабельності можна говорити про значне підвищення ефективності використання ресурсів підприємства, про що свідчить зростання показників рентабельності виробництва на 4,06%, коштів підприємства, про що говорить збільшення рентабельності капіталу на 3,53% та рентабельності власного капіталу на 5,77%. Абсолютні значення показників рентабельності, особливо в 2023 році, мають високі значення, що в цілому говорить про високий рівень інвестиційної привабливості підприємства та його конкурентоспроможності.

Аналіз фінансових джерел формування засобів підприємства

Будь-яке підприємство можна представити як взаємопов'язану систему руху фінансових ресурсів, викликаних управлінськими рішеннями. Кожне з цих рішень у кінцевому підсумку спричиняє позитивний або негативний вплив на підприємство в цілому та його прибутковість зокрема. По суті, процес управління будь-яким підприємством – це серія економічних рішень. Ці рішення викликають рух фінансових ресурсів, що забезпечують підприємство.

Всі економічні рішення можна віднести до трьох основних складових бізнесу: інвестиційна діяльність, основна діяльність (виробництво) та фінансова діяльність. Всі ці складові взаємопов'язані між собою. В найбільш концентрованому вигляді аналіз зазначених бізнес-процесів можна провести в процесі оцінки фінансового стану підприємства.

Таким чином, з метою оцінки конкурентоспроможності підприємства (в частині оцінки структури активів та фінансових джерел) доцільним представляється проведення аналізу його фінансового стану.

Для аналізу структури та динаміки балансу ТДВ «Яготинський маслозавод» складемо аналітичну таблицю 2.14.

					БЕП33.06.002.КРБ	
		№ доквм.	По			55

Склад та структура майна ТДВ «Яготинський маслозавод»

Стаття балансу	Абсолютна величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абс. Величини		В стр-рі
					Абсолютне	Відносне	
2022 рік							
Актив							
Необоротні активи	432579	424089	27,5	20,9	-8490	-2,0	-6,6
Оборотні активи	1142041	1604930	72,5	79,1	462889	40,5	6,6
Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
Баланс	1574620	2029019	100,0	100,0	454399	28,9	-
Пасив							
Власний капітал	529401	685040	33,6	33,8	155639	29,4	0,1
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	247574	253895	15,7	12,5	6321	2,6	-3,2
Поточні зобов'язання і забезпечення	797645	1090084	50,7	53,7	292439	36,7	3,1
Зобов'язання, пов'язані з групами вибуття	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
Баланс	1574620	2029019	100,0	100,0	454399	28,9	-
2023 рік							
Актив							
Необоротні активи	424 089	447473	20,9	20,7	23384	5,5	-0,2
Оборотні активи	1604930	1717107	79,1	79,3	112177	7,0	0,2
Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
Баланс	2029019	2164580	100,0	100,0	135561	6,7	-
Пасив							
Власний капітал	685040	940195	33,8	43,4	255155	37,2	9,7
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	253895	239316	12,5	11,1	-14579	-5,7	-1,5
Поточні зобов'язання і забезпечення	1090084	985069	53,7	45,5	-105015	-9,6	-8,2
Зобов'язання, пов'язані з групами вибуття	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
Баланс	2029019	2164580	100,0	100,0	135561	6,7	-

Протягом 2022 року капітал підприємства збільшився на 454399 тис. грн (28,9%), що відбулося внаслідок збільшення оборотних активів (+462889 тис. грн

БЕП33.06.002.КРБ

№ доквм.

По

при зменшенні питомої ваги довгострокових зобов'язань з 15,7% до 12,5% на початку та кінці 2022 року відповідно.

Таблиця 2.15

Склад та структура джерел фінансових ресурсів ТДВ «Яготинський маслозавод»

Стаття пасиву	Абсолютна величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		В стр-рі
					абс	відн	
2022 рік							
1. Власний капітал	529401	685040	33,6	33,8	155639	29,4	0,1
1.1 Статутний капітал	3797	3797	0,2	0,2	0	0,0	-0,1
1.2 Капітал у дооцінках	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
1.3 Додатковий капітал	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
1.4 Резервний капітал	1528	1528	0,1	0,1	0	0,0	0,0
1.5 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	524076	679715	33,3	33,5	155639	29,7	0,2
1.6 Інші джерела власних коштів	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	247574	253895	15,7	12,5	6 321	2,6	-3,2
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	797645	1090084	50,7	53,7	292439	36,7	3,1
3.1 Короткострокові кредити банків	378396	366248	24,0	18,1	-12148	-3,2	-6,0
3.2 Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	228624	214804	14,5	10,6	-13820	-6,0	-3,9
3.3 Інша поточна кредиторська заборгованість	184314	502174	11,7	24,7	317860	172,5	13,0
3.4 Доходи майбутніх періодів	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
3.5 Інші поточні зобов'язання	6311	6858	0,4	0,3	547	8,7	-0,1
4. Зобов'язання, пов'язані з групами вибуття	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
Баланс	1574620	2029019	100,0	100,0	454399	28,9	-
2023 рік							
1. Власний капітал	685040	940195	33,8	43,4	255155	37,2	9,7
1.1 Статутний капітал	3797	3797	0,2	0,2	0	0,0	0,0
1.2 Капітал у дооцінках	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
1.3 Додатковий капітал	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0

БЕП33.06.002.КРБ

№ доквм.

По

1.4 Резервний капітал	1528	1528	0,1	0,1	0	0,0	0,0
1.5 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	679715	934870	33,5	43,2	255155	37,5	9,7
1.6 Інші джерела власних коштів	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	253895	239316	12,5	11,1	-14579	-5,7	-1,5
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	1090084	985069	53,7	45,5	-105015	-9,6	-8,2
3.1 Короткострокові кредити банків	366 248	485 430	18,1	22,4	119182	32,5	4,4
3.2 Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	214 804	244287	10,6	11,3	29483	13,7	0,7
3.3 Інша поточна кредиторська заборгованість	502174	252453	24,7	11,7	-249721	-49,7	-13,1
3.4 Доходи майбутніх періодів	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
3.5 Інші поточні зобов'язання	6858	2899	0,3	0,1	-3959	-57,7	-0,2
4. Зобов'язання, пов'язані з групами вибуття	0	0	0,0	0,0	0	-	0,0
Баланс	2029019	2164580	100,0	100,0	135561	6,7	-

В 2023 році відбулися набагато більш масштабні зміни. Так варто відмітити значне зростання питомої ваги власного капіталу до 43,4% (кінець 2023 року) при зменшенні як поточних (з 53,7% до 45,5%), так і довгострокових зобов'язань (з 12,5% до 11,1%). Зміни в структурі капіталу підприємства через зростання питомої ваги власного капіталу можна охарактеризувати як позитивні, особливо в контексті значних зовнішніх викликів та загроз.

Також на увагу заслуговує наступне:

- головний структурний елемент власного капіталу з точки зору фінансування стійкого розвитку підприємства, а саме нерозподілений прибуток, протягом 2022-2023 років має високі абсолютні значення та значну питому вагу в структурі фінансових джерел підприємства;

- в структурі поточних зобов'язань, які на сьогоднішній день для підприємства є основним фінансовим джерелом коштів, найбільшу питому вагу мають короткострокові кредити банків, тобто фінансові джерела, функціональне

спрямування якого це підтримка нормального господарського обігу, тобто фінансування оборотних коштів. З урахуванням значного зростання обсягів виробництва та реалізації продукції, та, відповідно, величини оборотних активів, наявність значного короткострокового банківського фінансування є абсолютно нормальним та адекватним явищем;

Таким чином, в цілому можна констатувати, що на підприємстві в цілому збалансована структура фінансових джерел. Якщо на початку 2022 року ця структура давала підстави зробити висновок про підвищений рівень фінансових ризиків, то наприкінці 2023 року через значне зростання питомої ваги власного капіталу ситуація значно покращилася: капітал підприємства збалансований та свідчить про достатній рівень фінансової стійкості підприємства.

Аналіз показників, що характеризують фінансову стабільність підприємства проводимо за допомогою табл. 2.16.

Фінансова стійкість – це такий стан фінансових ресурсів, їх розподілення та використання, що забезпечує діяльність підприємства на основі зростання прибутку, платоспроможність та кредитоспроможність підприємства в умовах допустимого рівня ризику.

Оцінка фінансової стійкості проводиться за допомогою таких показників:

Коефіцієнт фінансової автономії (незалежності) – характеризує питому вагу власних коштів в загальній сумі коштів. Чим вище значення коефіцієнта, тим фінансово стійкіше, стабільніше та більш незалежне від зовнішніх кредиторів підприємство. Критичне значення коефіцієнта автономії – 0,5.

Коефіцієнт фінансового ризику – показує співвідношення залучених коштів та власного капіталу. Зростання показника у динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів та кредиторів, тобто про зниження фінансової стійкості. Оптимальне значення даного коефіцієнта $\leq 0,5$. Критичне значення – 1.

					БЕП33.06.002.КРБ	
		№ доквм.	По			60

Коефіцієнт маневреності власного капіталу – показує, яка частина власного капіталу знаходиться в обороті, а яка капіталізована. Коефіцієнт розраховується як співвідношення власного оборотного капіталу до власних джерел фінансування. Власні оборотні кошти – це та частина власного капіталу підприємства, яка є джерелом покриття поточних активів. Нормальною вважається ситуація, коли коефіцієнт маневреності в динаміці незначно збільшується.

Коефіцієнти фінансової стабільності наводимо в табл. 2.16.

Таблиця 2.16

Значення коефіцієнтів фінансової стабільності підприємства

Показник	На початок року	На кінець року	Абсолютне відхилення
2022 рік			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,331	0,341	0,01
Коефіцієнт фінансового ризику	1,93	1,85	-0,08
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-2,72	-1,75	0,97
2023 рік			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,341	0,431	0,09
Коефіцієнт фінансового ризику	1,85	1,45	-0,4
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-1,75	-1,21	0,54

Коефіцієнт фінансової автономії знаходиться як у 2022, так і у 2023 роках на наближеному до оптимально рівня, що свідчить про часткову фінансову залежність підприємства від залученого капіталу. Показник фінансової автономії на кінець 2023 року збільшився на 0,09 пунктів.

Коефіцієнт фінансового ризику знаходиться на середньому рівні, він показує співвідношення залученого та власного капіталу. На кожну власну гривню припадає близько близько 2 грн залучених коштів.

Коефіцієнт маневреності коштів підприємства має від'ємне значення як у 2022, так у 2023 роках. Тобто підприємство має неманевровий робочий капітал.

Аналіз фінансових коефіцієнтів ліквідності проводиться за допомогою табл. 2.17.

Ліквідність балансу визначається як ступінь покриття зобов'язань підприємства її активами, строк перетворення яких у гроші відповідає строку погашення зобов'язань.

Таблиця 2.17

Значення коефіцієнтів ліквідності

Показники	На початок року	На кінець року	Абсолютне відхилення
2022 рік			
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,79	0,79	0
Коефіцієнт проміжної ліквідності	0,64	0,52	-0,12
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,15	0,06	-0,09
2023 рік			
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,79	1,02	0,24
Коефіцієнт проміжної ліквідності	0,52	0,65	0,13
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,06	0,16	0,10

Значення коефіцієнта загальної ліквідності у 2022 році знаходиться нижче рівня (від 1 до 2), тобто підприємство не має достатньо коштів для погашення короткострокових зобов'язань. У 2023 році ситуація вирівнюється, коефіцієнт загальної ліквідності зростає до норми.

Значення коефіцієнта проміжної ліквідності як у 2022, так і у 2023 році нижчий за норму (від 0,7 до 0,8), хоча і має у 2023 році тенденцію до зростання.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності у 2022 та 2023 роках нижче за норму (від 0,2 до 0,35), але вже на кінець 2023 року ситуація значно покращилася.

Враховуючи значення показників ліквідності та платоспроможності слід зазначити достатньо стійке фінансове положення підприємства у 2022 році, з покращенням стану на кінець 2023 року.

Узагальнююча оцінка ефективності діяльності підприємства.

Для узагальнюючої характеристики стану ТДВ «Яготинський маслозавод» складемо таблицю 2.18.

		№ доквм.	По		
					БЕП33.06.002.КРБ
					62

РОЗДІЛ 3

ПРОЄКТ ЗАХОДУ З ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

3.1. Обґрунтування та оцінка ефективності розробки нового продукту йогурту з селерою

У багатьох країнах зростає потреба в натуральній їжі та харчових інгредієнтах, які, як правило, вважаються безпечнішими, здоровішими та менш небезпечними, ніж їжа, що містить штучні харчові добавки. Привертають увагу продукти, які збагачені клітковиною, особливо на основі зернових-продуктів, а також на основі плодово-ягідної сировини, яка багата на біологічно активні речовини [24]. У літературі наявний значний обсяг інформації, щодо різного роду рослинної сировини, яка використовується для збагачення молочних продуктів. Як наслідок асортимент молочної продукції з різними фруктовими та овочевими наповнювачами тільки зростає.

Цікавою з нашої точки зору є рослинна сировина – селера, яку можна використовувати від листків до кореня. Додавання підготовленої сировини з даного овочу у рецептуру кисломолочних продуктів може сприяти покращенню їхнього калорійного та фізико-хімічного складу, що в кінцевому випадку дозволить збільшити лінійку кисломолочних продуктів [25].

Селера є комерційно важливим овочем, спецією з насіння, чи витяжкою ефірної олії, що належить до родини зонтичних. Селера використовується в різних формах, таких як свіжа трава, стебла, корінь, висушений порошок, насіння, олія для ароматизації харчових продуктів та в лікувальних цілях.

Листя і трава селери – це дуже корисні в плані низької калорійності інгредієнти (близько 16 калорій на 100 г зеленої маси). Водночас багаті на складні вуглеводи – целюлоза, яка є їстівною для людини, хоча практично не всмоктується. Проте є джерелом клітковини, що дозволяє стебла селери застосовувати у раціоні населення з надмірною вагою. До того ж споживання селери сприяє зниженню та

					БЕП33.06.003.КРБ	
		№ доквм.	По			67

Сума витрат на паливо та енергію на технологічні цілі на 1 т продукції становлять 3887,1 грн.

Стаття 4. Заробітна плата основних виробничих робітників

Продуктивність лінії з виробництва йогуртів з селерою становить 0,5 т в зміну. Режим роботи – 1 зміна на добу тривалістю 8 годин. Кількість робочих змін на виробниче завдання становить – 100 змін на рік.

В таблиці 3.4 наведений розрахунок витрат на основну та додаткову заробітну плату основних працівників на лінії виробництва йогурту з селерою.

Таблиця 3.4

Розрахунок витрат на основну та додаткову заробітну плату основних працівників на лінії виробництва йогурту з селерою

Робітники	Чисельність на 1 зміну	Кількість змін на 1 т	Норма часу, год./т	Тарифний розряд	Годинна тарифна ставка відповідного розряду, грн	Основна заробітна плата, грн	Додаткова заробітна плата (20 %), грн	Загальний фонд оплати праці, грн
Технолог	1	2	16	5	80,64	1290,24	258,0	1548,3
Укладальник-пакувальник	2	2	16	2	49,92	798,72	159,7	958,5
Усього	3	-	-	-	-	2088,96	417,8	2506,8

Сума витрат на основну та додаткову заробітну плату становить 2506,8 грн з урахуванням премій у розмірі 20 %.

Стаття 5. Відрахування на соціальні заходи на заробітну плату працівників, які працюють на виробничій лінії (ЄСВ)

Єдиний соціальний внесок на 1 т продукції складе:

$$\text{ЄСВ} = 2506,8 \text{ грн} \cdot 0,22 = 551,5 \text{ грн}$$

Витрати за іншими статтями визначимо у відсотках. Витрати за статтею «Підготовка та освоєння виробництва» приймаємо у розмірі 2 % від основної

		№ доквм.	По					
								БЕП33.06.003.КРБ
								70

заробітної плати. Витрати за статтею «Утримання та експлуатація обладнання» приймаємо у розмірі 20 % від основної заробітної плати. Витрати за статтею «Загальновиробничі витрати» приймаємо у розмірі 50 % від основної заробітної плати. Витрати за статтею «Адміністративні витрати» складають 1,5 % від виробничої собівартості продукції. Витрати за статтею «Витрати на збут» складають 5 % від виробничої собівартості продукції. Витрати на інші операційні витрати передбачені у розмірі 5 % від виробничої собівартості продукції.

У таблиці 3.5 представлена калькуляція витрат на 1 т йогурту з селерою і розрахунок загальних витрат на виробництво 50 т продукції.

За комбінованим вартісно-ринковим методом ціноутворення визначено, що з метою забезпечення конкурентоздатності нового виду продукції на ринку рентабельність продукції складає 12 % від собівартості продукції.

Таблиця 3.5

Калькуляція витрат на виробництво та реалізацію йогурту з селерою та розрахунок повної собівартості за проектом

Найменування калькуляційних витрат	Витрати на 1 тонну, грн	Витрати на весь обсяг продукції (50 т), тис. грн
Вартість сировини й основних матеріалів з урахуванням транспортних витрат	127436,8	6371,8
Тара, упакування й допоміжні матеріали	15400	770
Паливо й електроенергія на технологічні цілі	3887,15	194,4
Матеріальні витрати всього	146723,9	7336,2
Основна й додаткова заробітна плата виробничих робітників	2506,8	125,3
Відрахування на соціальні заходи	551,49	27,6
Підготовка та освоєння виробництва	41,78	2,1
Утримання та експлуатація обладнання	417,79	20,9
Загальновиробничі витрати	1044,48	52,2
Виробнича собівартість	151286,20	7564,3
Адміністративні витрати	2269,29	113,5
Витрати на збут	7564,31	378,2
Інші операційні витрати	7564,31	378,2
Повна собівартість	168684,11	8434,2
Відсотки за кредитом	0	0
Повна собівартість з відсотками за кредитом	168684,11	8434,2
Прибуток (рентабельність 15 %)	25302,62	1265,1
Оптова ціна	193986,73	9699,3
Оптова ціна 1 стаканчика (250 г) йогурту, грн	48,50	

Оптова ціна 1 т йогурту з селерою становить 193986,73 грн, 1 стаканчика (250 г) – 48,5 грн. Чистий дохід від реалізації 50 т продукції – 9699,3 тис. грн.

Розрахунок грошових потоків від проєкту (відтік та приплив).

Визначимо величину інвестицій у проєкт (відтік коштів), які будуть спрямовані на поповнення оборотних коштів підприємства.

$$\Delta \text{Об.К} = \text{МВ/Коб} = 7336,2 / 4,74 = 1547,7 \text{ тис. грн}$$

Для розрахунку формування операційного грошового потоку від інвестиційної діяльності складемо таблицю 3.6.

Таблиця 3.6

Формування операційного грошового потоку від проєкту (приплив коштів)

Склад грошового потоку	Період реалізації проєкту, роки		
	0	1	2
Зміна поточних витрат, у т. ч.:			
Матеріальні витрати всього	7336,2	7336,2	7336,2
в тому числі		0	0
Зміна витрат на сировину	6371,8	6371,8	6371,8
Зміна витрат на тару та допоміжні матеріали	770	770	770
Зміна витрат на енергоресурси	194,4	194,4	194,4
Зміна витрат на оплату праці	125,3	125,3	125,3
Зміна єдиного соціального внеску	27,6	27,6	27,6
Зміна інших витрат усього	945,1	945,1	945,1
Усього Збільшення поточних витрат	8434,2	8434,2	8434,2
Обсяг виробленої продукції, т	50	50	50
Ціна одиниці продукції, тис. грн	193,99	193,99	193,99
Збільшення суми чистого доходу	9699,3	9699,3	9699,3
Збільшення прибутку до оподаткування	1265,1	1265,1	1265,1
Збільшення податку на прибуток	227,7	227,7	227,7
Збільшення чистого прибутку	1037,4	1037,4	1037,4
Амортизаційні відрахування від проєкту	0	0	0
Грошовий потік від проєкту	1037,4	1037,4	1037,4

3.3. Оцінка економічної ефективності інвестиційного проєкту з виробництва йогурту з селерою

Виробництво нового продукту на ТДВ «Яготинський маслозавод» супроводжується збільшенням собівартості продукції на 8434,2 тис. грн, тому потребує додаткового інвестування в оборотні кошти на суму 1547,7 тис. грн.

За результатами розрахунків річний приріст чистого прибутку за рахунок виробництва та реалізації додаткового обсягу продукції складає 1037,4 тис. грн. У зв'язку з тим, що амортизація на додатковий обсяг продукції не нараховується, грошовий потік дорівнює чистому прибутку.

Таблиця 3.7

Розрахунок показників економічної ефективності проєкту з виробництва нового продукту

Показники	Період реалізації проєкту, років			усього
	0	1	2	
ІС, сума інвестованих у проєкт коштів, тис. грн	1547,72			1547,72
ЧІ, чиста (приведена) вартість інвестованих у проєкт коштів, тис. грн	1547,72			1547,72
Грошовий потік від проєкту, тис. грн	1037,4	1037,4	1037,4	3112,2
Середньозважена вартість капіталу (СВК), %	28			
Коефіцієнт дисконтування	1,0	0,781	0,610	
Дисконтований грошовий потік у році, тис. грн	1037,4	810,5	633,2	2481,1
Дисконтований грошовий потік нарастаючим підсумком, тис. грн	1037,4	1847,9	2481,1	
Приріст дисконтованого чистого прибутку від проєкту, тис. грн	1037,4	810,5	633,2	2481,1
Чистий дохід (ЧД), тис. грн				1564,5
Чистий приведений дохід (NPV), тис. грн				933,3
Внутрішня норма доходності (IRR), %				30,90%
Індекс доходності (ІД)				1,6
Період окупності (ПО), роки				1,49
Період окупності з врахуванням дисконтування (ПОдис.), років				1,49
Рентабельність інвестицій (Ri) за весь період реалізації проєкту, %				53,4

Ефективність запропонованого заходу з впровадження нового продукту характеризують наступні результати оцінки:

1. чистий приведений дохід від проєкту (NPV) становить 933,3 тис. грн;

		№ доквм.	По			
БЕП33.06.003.КРБ						73

2. внутрішня норма прибутковості (IRR) становить 30,9 %, що перевищує середньозважену вартість капіталу (28 %);
3. індекс доходності дорівнює 1,6;
4. інвестиційні кошти для виробництва додаткового обсягу нового продукту окупляться за 1,5 років;
5. рентабельність інвестицій становить 53,4 %;
6. інвестиції в проєкт складають 1547,7 тис. грн.

Отже проєкт інвестиційно привабливий та економічно ефективний.

Результати оцінки свідчать про економічну ефективність інвестиційного проєкту виробництва додаткового обсягу нового продукту.

3.4. Вплив заходів на основні техніко-економічні показники ТДВ «Яготинський маслозавод»

Вплив заходів на основні техніко-економічні показники ТДВ «Яготинський маслозавод» наведені в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Вплив запропонованого заходу на основні техніко-економічні показники ТДВ «Яготинський маслозавод»

Найменування заходів	Інвестиції, тис. грн			Зміни показників діяльності підприємства (±)										
	Усього	У тому числі		Обсяг реалізованої продукції, тис. грн	Собівартість, тис. грн					Чисельність, осіб	Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	Чистий прибуток, тис. грн	Строк окупності інвестицій, років	
		основні засоби	оборотні кошти		Усього	Матеріальні витрати	Витрати на оплату праці	Відрахування на соціальні заходи	Амортизація основних засобів					Інші витрати
Виробництво нового продукту «Йогурт з агрусом»	1547,7	0	1547,7	9699,3	8434,2	7336,2	125,3	27,6	0	945,1	3	1265,1	1037,4	1,49

Показники	2023 рік	Проект	Відхилення (±)	
			абс.	відн.
17. Чистий прибуток, тис. грн.	255160	256197	1037,4	0,41
18. Рентабельність продажів, %	9,14	9,15	0,01	x
19. Рентабельність продукції, %	11,16	11,17	0,01	x

Внаслідок запропонованого заходу з виробництва йогурту з селерою в показниках виробничо-господарської та фінансової діяльності підприємства відбудуться такі зміни: обсяг виробленої продукції в натуральному вираженні зросте на 50 т, у діючих цінах – на 9699,3 тис. грн.

Оскільки виробництво нового продукту не передбачає впровадження лінії з його виробництва, зміни у вартості основних засобів не відбудеться. При цьому, за рахунок додаткового завантаження лінії з виробництва йогуртів, фондвіддача зросте на 0,22 %.

У проектному періоді додатково у виробництві йогурту з селерою будуть залучені 3 робітники. Витрати на 1 грн виробленої продукції та матеріалоемкість не зміняться.

Підприємство отримає додатковий прибуток від операційної діяльності у розмірі 1265,1 тис. грн, а чистого прибутку – 1037,4 тис. грн. Це відобразилося на зростанні рентабельності продажів та продукції на 0,01 пп. відповідно.

В результаті зміни показників діяльності підприємства відбудеться покращення фінансово-економічного стану підприємства.

ВИСНОВКИ за Розділом 3

Згідно з проведеними дослідженнями і аналізом споживчих вимог, впровадження нової продукції – йогурту з селерою – є доцільним та економічно обґрунтованим.

Проведений розрахунок економічної ефективності впровадження нової продукції показав позитивні результати. За допомогою аналізу ключових

		№ доквм.	По			
					БЕП33.06.003.КРБ	
						76

показників, було встановлено, що впровадження в асортимент йогурту з селерою приведе до збільшення обсягів продажу на 50 т, підвищення чистого прибутку на 1037,4 тис. грн та збільшення рентабельності підприємства. Також було виявлено, що інвестиції в виробництво нового продукту повернуться протягом 1,5 років, що підтверджує його економічну ефективність.

У проєктному періоді додатково у виробництві йогурту з селерою будуть залучені 3 робітники. Витрати на 1 грн виробленої продукції та матеріаломісткість не зміняться.

Рівень оборотності активів зростає на 0,12 %, що свідчить про прискорення оборотності активів. Підприємство отримає додатковий прибуток від операційної діяльності у розмірі 1265,1 тис. грн, а чистого прибутку – 1037,4 тис. грн. Внаслідок запропонованого заходу з виробництва йогурту з селерою в показниках виробничо-господарської та фінансової діяльності підприємства відбудуться такі зміни: обсяг виробленої продукції в натуральному вираженні зросте на 50 т, у діючих цінах – на 9699,3 тис. грн.

Оскільки виробництво нового продукту не передбачає впровадження лінії з його виробництва, зміни у вартості основних засобів не відбудеться. При цьому, за рахунок додаткового завантаження лінії з виробництва йогуртів, фондівіддача зросте на 0,22 %.

В результаті зміни показників діяльності підприємства відбудеться покращення фінансово-економічного стану підприємства.

		№ доквм.	По		БЕП33.06.003.КРБ	77

ВИСНОВКИ

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства. Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану.

Щоб забезпечити стійкість підприємства в сучасних умовах управлінському персоналу необхідно перш за все вміти реально оцінювати фінансовий стан як свого так і існуючих потенційних конкурентів.

Фінансовий стан – це найважливіша характеристика економічної діяльності підприємства, вона визначає конкурентоспроможність, потенціал у діловому співробітництві, оцінює, у якій мірі гарантовані економічні інтереси самого підприємства та його партнерів у фінансовому та виробничому відношенні.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

Метою аналізу фінансового стану підприємства є оцінка його поточного стану, а також визначення того, за яких напрямків потрібно вести роботу з поліпшення цього стану. При цьому бажаним є такий стан фінансових ресурсів, при якому підприємство, вільно маневруючи коштами, здатне шляхом ефективного їхнього використання забезпечити безперебійний процес виробництва і реалізації продукції, а також витрати з його розширення і відновлення.

						БЕП33.06.00.КРБ	
		№ докum.	По				78

конкурентними перевагами. Визначено, що для подальшого покращення фінансово-економічного становища та ефективності діяльності доцільними є заходи, спрямовані на оптимізацію цінової політики підприємства та подальший розвиток виробничої програми (особливо в сегментах доступної продукції). Актуальними також є заходи спрямовані на впровадження інновацій, як технічних, так і технологічних і продуктових.

Згідно з проведеними дослідженнями і аналізом споживчих вимог, впровадження нової продукції – йогурту з селерою – є доцільним та економічно обґрунтованим.

Проведений розрахунок економічної ефективності впровадження нової продукції показав позитивні результати. За допомогою аналізу ключових показників, було встановлено, що впровадження в асортимент йогурту з селерою приведе до збільшення обсягів продажу на 50 т, підвищення чистого прибутку на 1037,4 тис. грн та збільшення рентабельності підприємства. Також було виявлено, що інвестиції в виробництво нового продукту повернуться протягом 1,5 років, що підтверджує його економічну ефективність.

У проєктному періоді додатково у виробництві йогурту з селерою будуть залучені 3 робітники. Витрати на 1 грн виробленої продукції та матеріалоемкість не зміняться.

Рівень оборотності активів зростає на 0,12 %, що свідчить про прискорення оборотності активів. Підприємство отримає додатковий прибуток від операційної діяльності у розмірі 1265,1 тис. грн, а чистого прибутку – 1037,4 тис. грн. Внаслідок запропонованого заходу з виробництва йогурту з селерою в показниках виробничо-господарської та фінансової діяльності підприємства відбудуться такі зміни: обсяг виробленої продукції в натуральному вираженні зросте на 50 т, у діючих цінах – на 9699,3 тис. грн.

Оскільки виробництво нового продукту не передбачає впровадження лінії з його виробництва, зміни у вартості основних засобів не відбудеться. При цьому,

											БЕП33.06.00.КРБ	
												81
			№ доквм.	По								

за рахунок додаткового завантаження лінії з виробництва йогуртів, фондівддача зросте на 0,22 %.

В результаті зміни показників діяльності підприємства відбудеться покращення фінансово-економічного стану підприємства.

					БЕП33.06.00.КРБ	82
		№ доквм.	По			

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І.О., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 792 с.
2. Ковальов В.В. Фінансовий аналіз: Управління капіталом, вибір інвестицій, аналіз звітності . М: фінанси і статистика, 2006. 429 с.
3. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: навчальний курс. Київ: Ніка-Центр, 2014. 656 с.
4. Базилінська О. Фінансовий аналіз: теорія та практика. К.: Центр учбової літератури, 2009. 328 с.
5. Андрюшкіна М., Фролова Л. Оцінка ефективності й оптимізація структури капіталу підприємства. *Торгівля і ринок України*. 2012. Вип. 33. С. 236-241.
6. Шморгун Н.П., Головка В.І. Фінансовий аналіз. К.: Центр навчальної літератури. 2006, 528 с.
7. Морозюк Н.С. Сутність та оцінка фінансового стану діяльності підприємств. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія «Економіка і менеджмент» 2015. № 5(64). С.105-108
8. Богацька Н.М. Фінансовий стан підприємства та шляхи його покращення в бізнес-процесах підприємства. *Молодий вчений*. 2013. № 2 (02). С.12- 16
9. Ребець О. Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів. *Вісник Львівської комерційної академії*. Серія: Економічна. 2011. Вип. 36. С. 319-321.
10. Корнєва Н.О., Шаповалова І.О. Шляхи покращення фінансового стану підприємств. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія : Економічні науки. 2013. Вип. 5.1. С. 55-60.
11. Юрій Е.О. Рейтингування підприємств в системі методів діагностики банкрутства. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. Економічні науки. К. : НУХТ, 2010. Вип. 36. С. 151-155.

					БЕП33.06.00.КРБ	
		№ доквм.	По			83

23. Офіційний сайт АТ «Молочний альянс». ТДВ «Яготинський маслозавод». URL: <https://milkalliance.com.ua/company/enterprises/vagotinskij-maslozavod/> (дата звернення: 09.05.2024).

24. Furrle, E., Macfarlane, S., Kennedy, A., Cummings, J. H., Walsh, S. V., O'neil, D. A., & Macfarlane, G. T. (2005). Synbiotic therapy (Bifidobacterium longum/Synergy 1) initiates resolution of inflammation in patients with active ulcerative colitis: a randomised controlled pilot trial. *Gut*. 54(2). 242-249.

25. Hassanen, N. H., Eissa, A. M. F., Hafez, S. A. M., & Mosa, E. A. (2015). Antioxidant and antimicrobial activity of celery (*Apium graveolens*) and coriander (*Coriandrum sativum*) herb and seed essential oils. *Int. J. Curr. Microbiol. App. Sci.* 4(3). 284-296

					БЕП33.06.00.КРБ	
		№ доквм.	По			85

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Відділення економічне
Кафедра Економіки
Освітньо-професійна програма «Економіка»
Спеціальність 051 «Економіка»
Форма навчання денна

**ДОДАТКИ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

на тему: *«Діагностика фінансово-економічного стану ТДВ «Яготинський
маслозавод»*

на здобуття ступеню першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Здобувач _____ *Левицький А.П.*

Керівник _____ *проф. Кулаковська Т.А.*

ОДЕСА 2024

					БЕП33.06.00.КРБ	1
		№ доквм.	По			

ДОДАТОК А

Таблиця 1

Основні показники оцінки фінансового стану та економічного стану підприємства

Показники фінансового стану	Показники економічного стану
<i>Показники ліквідності та платоспроможності</i>	<i>Узагальнюючі показники</i>
Коефіцієнт абсолютної ліквідності Коефіцієнт швидкої ліквідності Коефіцієнт поточної ліквідності Ліквідність при мобілізації коштів Коефіцієнт загальної платоспроможності Коефіцієнт поточної платоспроможності	Випуск продукції на одиницю витрат Рентабельність виробництва продукції Прибуток на одиницю продукції Витрати на 1 грн виробленої продукції Рентабельність продукції
<i>Показники фінансової сталості</i>	<i>Показники ефективності використання персоналу</i>
Коефіцієнт автономії Коефіцієнт залежності Коефіцієнт співвідношення власного та позикового капіталу Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власним капіталом Коефіцієнт маневреності Коефіцієнт фінансової сталості	Темп зростання продуктивності праці Абсолютне та відносне вивільнення робочої сили Частка приросту продукції за рахунок зростання продуктивності праці Коефіцієнт використання корисного фонду робочого часу Трудоємкість одиниці продукції Зарплатоємкість одиниці продукції
<i>Показники ділової активності</i>	<i>Показники ефективності використання матеріально-технічних засобів</i>
Швидкість оборотності активів Тривалість одного обороту активів Швидкість оборотності оборотних активів Тривалість одного обороту оборотних активів Швидкість оборотності запасів Тривалість одного обороту запасів Швидкість оборотності дебіторської заборгованості Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості Швидкість оборотності кредиторської заборгованості Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості	Фондовіддача Фондоємкість Фондоозброєність Рентабельність основних засобів Коефіцієнт завантаження обладнання Матеріаловіддача Матеріалоємність Коефіцієнт використання сировини та матеріалів Рентабельність матеріальних витрат
<i>Показники рентабельності</i>	<i>Показники ефективності використання фінансових засобів</i>
Рентабельність активів Рентабельність оборотних активів Рентабельність запасів Рентабельність позаоборотних активів Рентабельність власного капіталу Рентабельність продукції Рентабельність продажів	Оборотність оборотних активів Час обернення оборотних активів Відносне вивільнення оборотних активів Термін окупності та вкладень Питомі капітальні витрати Приріст потужності Рентабельність капітальних вкладень

Фактори впливу на фінансово-економічний стан підприємства

Фактори впливу на фінансово-економічний стан підприємства	
Екзогенні (зовнішні)	Ендогенні (внутрішні)
Кон'юнктурний спад економіки	Відсутність стратегії розвитку підприємства
Висока конкуренція на ринку	Низький рівень менеджменту
Нестабільність фінансового та валютного ринків	Низький рівень маркетингу
Висока інфляція	Втрата ринку збуту
Нестабільність податкового законодавства	Нераціональне використання ресурсів
Дискримінація підприємства	Надлишок товаро-матеріальних цінностей
Галузева криза	Непродуктивне утримання зайвих робочих місць
Монополізм на ринку	Нераціональна організаційна структура підприємства
Соціально-економічна та політична ситуація в країні	Некваліфікований персонал

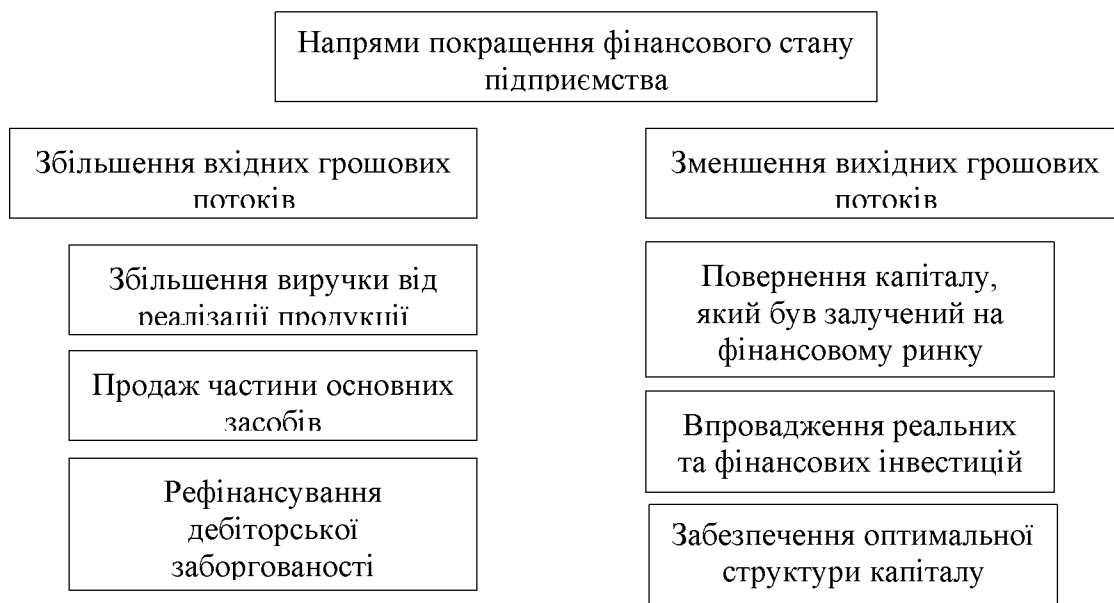

Рис. 1. Шляхи вдосконалення фінансового стану підприємства

ДОДАТОК Д

Таблиця 4

Показники оборотності оборотних коштів підприємства

Показник	2022 рік	2023 рік	абсолютне відхилення
1. Обсяг реалізованої продукції (без ПДВ та акцизного податку), тис. грн	3736091,0	4857266,0	1121175,0
2. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	1373485,5	1661018,5	287533,0
3. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	2,72	2,92	0,20
4. Швидкість одного обороту оборотних коштів, днів	134,2	124,8	-9,4
5. Коефіцієнт завантаження оборотних коштів	0,368	0,342	-0,026

Таблиця 5

Показники рентабельності ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ п/п	Показник	2022 рік	2023 рік	Абс. від-ня
1	Чистий дохід від операційної діяльності (від реалізації продукції, інші операційні доходи), тис. грн	3783108,0	4876375,0	1093267,0
2	Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток або збиток), тис. грн	177841,0	308855,0	131014,0
3	Прибуток від операційної діяльності, тис. грн	291991,0	444037,0	152046,0
4	Чистий прибуток, тис. грн	155639,0	255160,0	99521,0
5	Витрати операційної діяльності (собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати), тис. грн	3491117	4432338	941221,0
6	Витрати звичайної діяльності (витрати операційної діяльності, фінансові витрати, інші витрати), тис. грн	3607894	4570746	962852,0
7	Капітал підприємства (середньорічна величина), тис. грн	1801819,5	2096799,5	294980,0
8	Власний капітал підприємства (середньорічна величина), тис. грн	607220,5	812617,5	205397,0
9	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	792839,0	855424,5	62585,5
10	Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	1373485,5	1661018,5	287533,0
11	Вартість виробничих фондів, тис. грн	2166324,5	2516443,0	350118,5
12	Рентабельність витрат операційної діяльності, %	8,36	10,02	1,65
13	Рентабельність продажів (ROS), %	7,72	9,11	1,39
14	Рентабельність виробництва, %	8,21	12,27	4,06
15	Рентабельність капіталу (ROA), %	8,64	12,17	3,53
16	Рентабельність власного капіталу (ROE), %	25,63	31,40	5,77

БЕП33.06.00.КРБ

№ доквм.

По

5

ДОДАТОК Ж

Таблиця 6

Значення коефіцієнтів фінансової стабільності підприємства

Показник	На початок року	На кінець року	Абсолютне відхилення
2022 рік			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,331	0,341	0,01
Коефіцієнт фінансового ризику	1,93	1,85	-0,08
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-2,72	-1,75	0,97
2023 рік			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,341	0,431	0,09
Коефіцієнт фінансового ризику	1,85	1,45	-0,4
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-1,75	-1,21	0,54

Таблиця 7

Значення коефіцієнтів ліквідності

Показники	На початок року	На кінець року	Абсолютне відхилення
2022 рік			
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,79	0,79	0
Коефіцієнт проміжної ліквідності	0,64	0,52	-0,12
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,15	0,06	-0,09
2023 рік			
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,79	1,02	0,24
Коефіцієнт проміжної ліквідності	0,52	0,65	0,13
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,06	0,16	0,10

ДОДАТОК 3

Таблиця 8

**Основні показники господарської діяльності
ТДВ «Яготинський маслозавод»**

Показник	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
			абс	відн
1. Середньорічна виробнича потужність, тонн	126800	127800	1000	0,8
2. Фактично вироблено продукції, тонн	87756	104332	16576	18,9
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,692	0,816	0,124	-
4. Обсяг виробленої промислової продукції (без ПДВ), тис. грн				
у діючих цінах	3676838	4784703	1107865	30,1
у порівняних цінах	3676838	4403016	726178	19,8
5. Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах (без ПДВ), тис. грн	3736091	4857266	1121175	30,0
6. Середньорічна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	792839	855425	62586	7,9
7. Фондовіддача, грн/грн	4,638	5,147	0,510	11,0
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	1373486	1661019	287533	20,9
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, част.	2,720	2,924	0,204	7,5
10. Середньооблікова чисельність працівників, ос.	900	921	21	2,3
11. Продуктивність праці, тис. грн	4 085,4	4 780,7	695,3	17,0
12. Операційні витрати, тис. грн, у тому числі	3152908	3910212	757304	24,0
матеріальні витрати	2634094	3246084	611990	23,2
витрати на оплату праці	195918	249790	53872	27,5
відрахування на соціальні заходи	47339	52222	4883	10,3
амортизація	75141	73423	-1718	-2,3
інші операційні витрати	200416	288693	88277	44,0
13. Витрати на 1 грн виробленої продукції, грн/грн	0,858	0,817	-0,040	-4,7
14. Матеріалоємність, грн/грн	0,716	0,678	-0,038	-5,3
15. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	3090847	3979309	888462	28,7
16. Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток/збиток), тис. грн	291991	444037	152046	52,1
17. Чистий прибуток, тис. грн	155639	255160	99521	63,9
18. Рентабельність продажів, %	7,82	9,14	1,33	-
19. Рентабельність продукції, %	9,26	11,36	2,09	-

БЕП33.06.00.КРБ

№ доквм.

По

ДОДАТОК Л

Таблиця 11

**Розрахунок показників економічної ефективності проекту з
виробництва нового продукту**

Показники	Період реалізації проекту, років			усього
	0	1	2	
ІС, сума інвестованих у проект коштів, тис. грн	1547,72			1547,72
ЧІ, чиста (приведена) вартість інвестованих у проект коштів, тис. грн	1547,72			1547,72
Грошовий потік від проекту, тис. грн	1037,4	1037,4	1037,4	3112,2
Середньозважена вартість капіталу (СВК), %	28			
Коефіцієнт дисконтування	1,0	0,781	0,610	
Дисконтований грошовий потік у році, тис. грн	1037,4	810,5	633,2	2481,1
Дисконтований грошовий потік нарастаючим підсумком, тис. грн	1037,4	1847,9	2481,1	
Приріст дисконтованого чистого прибутку від проекту, тис. грн	1037,4	810,5	633,2	2481,1
Чистий дохід (ЧД), тис. грн				1564,5
Чистий приведений дохід (NPV), тис. грн				933,3
Внутрішня норма доходності (IRR), %				30,90%
Індекс доходності (ІД)				1,6
Період окупності (ПО), роки				1,49
Період окупності з врахуванням дисконтування (ПОдис.), років				1,49
Рентабельність інвестицій (Ri) за весь період реалізації проекту, %				53,4

БЕП33.06.00.КРБ

№ доквм.

По

ДОДАТОК М

Таблиця 12

Основні техніко-економічні показники виробничо- господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» до й після впровадження заходу

Показники	2023 рік	Проект	Відхилення (±)	
			абс.	відн.
1. Середньорічна виробнича потужність, т	127800	127800	0	0
2. Фактично вироблено продукції, т	104332	104382	50	0,05
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,816	0,817	0,001	0,09
4. Обсяг виробленої промислової продукції(без ПДВ й акцизного збору):				
– у діючих оптових цінах підприємства, тис.	4784703	4794402	9699,3	0,20
– у порівнянних цінах	4403016	4412715	9699,3	0,22
5. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	4857266	4866965	9699,3	0,20
6. Середньорічна вартість основних фондів основного виду діяльності, тис. грн.	855425	855425	0	0,00
7. Фондовіддача, грн/грн	5,147	5,159	0,012	0,22
8. Середній залишок оборотних коштів, тис.	1661019	1662567	1547,7	0,09
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, оборотів	2,924	2,927	0,003	0,12
10. Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу, осіб	921	924	3	0,33
11. Продуктивність праці, тис. грн /особу	4 780,70	4 775,67	-5,03	-0,11
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн., у тому числі:				
– матеріальні витрати	3246084	3253420	7336,2	0,23
– витрати на оплату праці	249790	249915	125,3	0,05
– відрахування на соціальні заходи	52222	52249,6	27,6	0,05
– амортизація	73423	73423	0	0
– інші операційні витрати	288693	289638	945,1	0,33
13. Витрати на 1 гривню виробленої / реалізованої продукції, грн	0,817	0,817	0	0
14. Матеріалоемність, грн	0,68	0,68	0	0
15. Повна собівартість реалізованої продукції (собівартість реалізованої продукції,	3979309	3987743	8434,2	0,21
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	444037	445302	1265,1	0,28
17. Чистий прибуток, тис. грн.	255160	256197	1037,4	0,41
18. Рентабельність продажів, %	9,14	9,15	0,01	x
19. Рентабельність продукції, %	11,16	11,17	0,01	x

БЕП33.06.00.КРБ

№ доквм.

По

10